

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 01637

RONDOS

A. Glanz-Leyeless

Permanent preservation of this book was made possible

by Ben Cardozo

in memory of

Morris & Sylvia Gross

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

א. לעיעלעם

ראַנדאַם
און אַנדערע לידער

פּאַרלאַג

„אינזיד“

ניו־יאָרק, 1926

Copyright
by
A. GLANZ
1926

געדרוקט אין טרויף פּרעס

אינהאלט

7	ראנדאס
20	טריאלעמן
25	טערצינען
26	באלאדע
27	ווילאנעל פון מיסמישן ציקל
28	ווילאנעל פון שטענדיקן באגליימער
29	שאנסאָן
30	„באלאד פראָוואַנסאַל“
32	„באלאד פראָוואַנסאַל“
33	שוואַרץ צו גאַלד פאַרגויט
36	וואַל-סטריט
38	מאַנהעטן-בריק
40 (1)	אין סאַבוויי (1)
42 (2)	אין סאַבוויי (2)
45 (3)	אין סאַבוויי (3)
46 (4)	אין סאַבוויי (4)
47	מעדיסאָן סקווער
52	די פלאַזאָ
54	אויף בראַדוויי
55	עפעמער
60	הערבסט (סאַנעטן-קראַניץ)
75	בלעמער

שאַטנס	76
עטיווד	77
ליאַגעסא	78
שניו	79
שטורעמס און טורעמס	80
לאַרעלוי	81
פעברואַר-נאַכט	82
ווים און בלוי	83
נאַוועמבער	84
פאַרשעט	86
סימטריע	88
זיכרוינעס	90
דער צייכן	91
אין וויסן ליכט	92
אימאַביל	94
איך קום פון אַביסיניע	95
די זון פאַלט שנעל	96
צו איינער וואָס איז אַוועק	97
האַט געזאָגט..	98
ווים-אייזיקע זונען	100
דער באַרג	103
פאַביוס לינד	127

ראנדאם

I

איך גלויב ניט אין קיין צייט, איך לייקן אָפּ דעם ליגן.
מיין אַוואָר איז נאָך דאָ. און ערגעץ אויף די שטייגן
פון גרעניצלאַזן רוים'ס פּאַלאַצן שטייט נאָך איצט
דאָס וויגל פון מיין קינדהייט, און מיין יוגנט קריצט
נאָך היינט אוואָרן פון מאַפּאַלעס און פון זיגן.

עס קרייזט דער ציקל פון מיין לעבן און עס שפּריצט
אין פאַרביקן געמיש: געפּאַלן און געשטיגן.
נאָר ס'איז אַלץ איינס, פּאַנטאַמען ראַנגלען זיך און קריגן.
איך גלויב ניט אין קיין צייט.

און אַלץ איז — ציטער-טענער פון איין קאַסמאַס-ניגן.
דער בלינדער קאַן מיט איין וויבראַציע זיך פאַרוויגן,
דער זעער דרינגט אין פּלאַם, וואו העל דער איינסאַף בליצט.
און יונג איז אונזער פרייד, אויף אייביקייט געשטיצט,
כאַטש הינטער אונז שוין לאַנגע, רונדע יארן ליגן.
איך גלויב ניט אין קיין צייט.

II

איך וויל דערגיין צום קוואל, און דא מיין איך אנטפלעקן.
ווער ס'לייטערט זיך — איז מוידע זיך, און כ'וויל איצט וועקן
פון וויגל, און נאך פריער, יאר נאך יאר און טאג,
ווי ס'טוט ביים גאנגעס-טייך דער ליכט-בארוישמער יאג —
וויל איך די אויגן פון דעם עמעס ניט פארדעקן.

צוריק צום אנהויב. ס'איז דאס לעבן ניט קיין ראג,
וואס הינטער אים דער צופאל שטייט מיט פולן בעקן
און גיסט פון דארטן — דא מיט פרייד און דא מיט שרעקן.
איך וויל דערגיין צום קוואל.

איך ברענג א טאָוול דיר, באַשפּרינקלט פול מיט פלעקן.
איך וויל פון איר קיין שמריך, קיין פינטל ניט פארמעקן.
אַט זענען די צוויי שאַלן פון מיין לעבנ'ס וואָג.
אַראָפּ ציט איינע, צווייטע פליט אַרויף, און כ'זאָג:
צו דיר נאָך מיט-פאַרשטענדניש מיינע הענט זיך שטרעקן.
איך וויל דערגיין צום קוואל.

III

איך רעד פון דיר און מיר. איך רעד פון ציימן שווערע.
פון שמרויכל און פון פאל, פון שמרעבנס עפעמערע.
און כ'רעד פון שמרעבנס גרויסע, פון א מיפן דראנג.
וואס גייט אין הארצן אויף, ווי ס'וואקסט די פולע זאנג
און טריקנט אויס אין פעלד די אנדערע, די לערע.

א טרוים גליט אין מיין הארץ, א גאלדענער פארלאנג,
וואס קומט ווי פון דער ווייט, פון גאר אן אנדער ספערע,
און קומט ווי ס'גומע ווארט פון א געבענשמער לערע.
איך רעד פון דיר און מיר.

גאר ס'ווארט מוז ראנגלען זיך מיט שמערונג און באריערע.
עס גאנוועט זיך דורך שמעגן קרומע, שמעגן קווערע.
עס ווערט פארהילכט פון שטימען אנדערע, וואס זייער קלאנג
איז אויסער מיר און אלט שוין עפשער דוירעם לאנג.
דאס עפטסטע ליד מיינט איז דאס ליד פון מיזערערע.
איך רעד פון דיר און מיר.

IV

מיין קלאַן איז יוסט און פעסט, און מיינע זיידעס שטאַמען
פון פוילין, דאָרט געוואַקסן, ווי אין דעמבן-ראַמען,
פאַרוואַרצלט מיט, ווי דעמבעס, און ווי זיי געגרינט.
געגרינט מיט לעבנס-קראַפט, מיט זאָפט פון זון און ווינט.
מיט לוסט פון איינגעצאַממע און געזונטע פלאַמען.

עס האָט מיין עלטער-זיידע ניט פאַרקנאַסט זיך בלינד.
האַט שמיץ געכאַפט, — און פאַרט געקריגן ביי זיין מאַמען
אַ ווייב אַ שעהנס. אַניט — געסטראַשעט זיך צו סאַמען.
מיין קלאַן איז יוסט און פעסט.

מיין זיידע האָט קיין וואָרט געהערט פון האַרצנסדאַמען.
נאָר אין זיין קופערט, דעם פאַרצייטיקן, געראַמען
האַט מען געפונען נאָך זיין טויט — אַ גרייז-גרוי קינד!
דער באַבעס הויבן צוויי, פאַרשנורט אין זיידן-בינד,
מיט די פאַרטרעטן פון די אייניקלאַך צוזאַמען.
מיין קלאַן איז יוסט און פעסט.

V

די שמים פון דוירעם רופט, ווען ס'טראגט מיין זעל זיך איבער
צום טאטן. בלאנד איז אים פון אלע פארבן ליבער.
און ווען ס'וואלט גאלד געשפילט, לויט מאמעס פארב און בילד
אויף זיינע פיר זינס ווייבערס קעפ, וואלט ער געפילט :
דער ליבעס פאנים וועט באלייכטן זייערע שטיבער.

דעם טאטנס טריישאפט! קלארער, שמילער קוואל, וואס קילט
מיט ריינעם אטעם ס'הייסע קופער פון מיין פיבער.
געלייטערט ליכט, וואס איז צו אונז אין הארץ אריבער.
די שמים פון דוירעם רופט.

דער מאמעס שטאם איז גאר פון אנדערן קאליבער.
מער קאזאנאוואס (אן סאנקט-מארק און ווייט פון טיבער).
היים בלוט. פארנעס. נאטורן קיינמאל ניט געשטימט,
און צו די ווייבער עפטער אייפערדיק ווי מילד.
א לאנג-געדרייטער וועג, מיט טורעמס און מיט גריבער.
די שמים פון דוירעם רופט.

VI

עס ברויזט געמיש פון בלומ און הערט ניט אויף צו שמערן
מיין גלייכגעוויכט, א וויפיל רופן און באגערן!
נאר איך בין איך. כ'בין פון מיין קלאן די פיינסמע פלאנין,
זיין צווייט עקזאמישער, עסענין פון זיין פראגראנין.
איך מוז זיך ראנגלען, נאר דער זיג מוז מיר געהערן

דער קאמף איז ניט מיט שאַמנס, ניט קיין טויטן-טאנין.
כ'מוז ראנגלען זיך מיט זיך, ביז ס'וועט זיך הויך דערהערן
מיין שמים, מיין אייגענע, און יענע דאן פארצערן.
עס ברויזט געמיש פון בלומ.

מיין שמים, מיין אייגענע! א זאל מיר גאט באשערן
די וויימע, העלע גאלד-זוימען אין זיך צו מערן,
וואס קומען פון דעם שטארקסטן, בלענדנדיקסטן גלאנין,
וואס ווארפן אין עקסטאז פון שמילן, ווייסן מאַנס,
און זייער שליכעס איז: פארוואַנדלען און באַקערן.
עס ברויזט געמיש פון בלומ.

VII

פארצן א וואונדערליכט. דאס הארץ פון ארעאלן.
עס שפרייט זיך פון אים אין גרעניצלעזע צאלן
ארטעריעס-שמראלן איבער גאנצער, גארער וועלט.
און וואו די שמראלן גרייכן, דארט ווערט אויפגעהעלט,
דארט לויכט עס מיט דעם בליאסק פון זוניקע קופאלן.

און וואו עס גרייכט קיין שמראל שוין ניט — אין יענער קעלט
פאלט וועניגסטנס א פונק, וואס איז גענוג צו מאלן,
צו צינדן אפשיינען פון קאנען און פון זאלן.
פארצן א וואונדערליכט.

מיין קלאן האט מיר אויף ערדענע און קארגע שאלן
געלאזט אן ארב פון פונקען, כ'מוז פאר זיי באצאלן.
אויך האט א וואגל-שמראל אויף מיר זיך אפגעשמעלט,
און מאנט: לייז אויס, באזין, מיין בלאנדזשעניש פארגעלט.
און כ'גיי — צום העכסטן פייער דורך די טיפסטע טאלן.
פארצן א וואונדערליכט.

VIII

א סאָד איז יעדער בונד, אן אָפגעטיילטער ציגל
פון אַ געביי וואָס טראַגט פון גאָט אליין דעם זיגל.
עס איז דער זיין פון סאָד פאַרהוילן, נאָר זיין קראַפט
ווייס ניט קיין שווינגן, האַלט דעם מענש געשקלאַפּט,
און ברעכט אים דורך, ווי ס'ברעכט דעם שטראַל דער ראַנד פון שפיגל.

שטייט אן אַלכעמיקער אַ מיסטעריעזער, שאַפט,
און מישט אין רוימן שיין, אין אַ געהיימען טיגל,
און זאָגט אַ שפרוך, באַהאַלטן הינטער שלאָס און ריגל.
אַ סאָד איז יעדער בונד.

אזוי ווערט אויך געמישט, אי פאַר אי נאָך דעם וויגל,
דעם מענשנס שיקזאַל. איינעמ'ס איז אַ גינגאַלד-קריגל,
אַלאַי — דעם צווייטנס, ס'מישן האָט אַ מיין און האַפט.
נאָר וויל! צעברעך ס'געפעס, צעגיס דעם פאַלשן זאַפט,
און הער דעם רויש פון גאָט'ס צעשפּריימע פליגל.
אַ סאָד איז יעדער בונד.

IX

עם האָט דער ציל געהעלט געהיים און אומפארשטענדיק.
אויף אלע שאַטן-טרעפן האָט פון ווינקל שמענדיק
דאָס עמעסדיקע וואָרט געבליצט און זיך געהערט.
כ'האָב אויבן דיך געזען, כאָטש איך האָב אויף דער ערד
געוואָלגערט זיך אין שטויב, צעברעקלט זיך פארשווענדיק.

האָב איך געצאלט דאָן מאַס דעם וואָרצל, וועלכער נערט
מיין שמאַס פון דוירעם אָן, דעם שמאַס, וואָס איך פארענדיק?
צו דיר קום איך צוריק, כאָטש כ'קום זיגנאָגנ-ווענדיק.
עם האָט דער ציל געהעלט.

דעם ראַנגל זעט ניט קיינער, בלויז באַשייד איז קענטיק.
ווי אַפט האָב איך געוואָלט, אָן שווינונג, אייגנהענטיק
אַרויסרייסן מיין האַרץ, אַז דו זאַלסט אומגעשמערט
דערזען, וואָס ס'האַט מיין זעל פון אייביק אָן באַגערט.
און גלויב! די וואָרע זאָט גייט אויף באַלד ריין און בלענדיק.
עם האָט דער ציל געהעלט.

X

אן אנדער שיין האַסמו אין מיינע ליכט-אוזאָרן
אַריינגעוועכט. ווייט מיר, און ווייט מיין אור-זיקאַרן.
אן אנדער ערד און אויך אן אנדער פירמאַמענט.
ס'האַט שיין מיט שיין געקעמפט און שיין האַט שיין געברענט
אַ וויפיל דעמערונגען, וויפיל אויך אויראַרן!

נאָר ס'איז דאָס וואונדערליכט געווען אויף אונז געווענדט.
וואָס ווייטער האַסט געשיינט — אַלץ נענטער מיר געוואָרן,
און נענטער, נענטער אַלץ אין לויף פון דרייצן יאָרן.
אן אנדער שיין האַסמו.

ווער ווייט, באַנעמט דעם סאָד דעם פאַרכטיקן פון פאַרן?
ווייט בענקט נאָך ווייט און ערגעץ שאַלט אַ האַרן,
וואָס רופט און שליסט צענויף די ווייטסטע הענט.
און ווען אַזוינס געשעט, ווערט ווידער אויפגעבלענדט
דער פלאַם, וואָס ברענט ווי יענער מיטבאַרדיקער דאַרן.
אן אנדער שיין האַסמו.

XI

קיין צופאל איז ניטאָ און קיינמאל ניט פאַראַנען,
און אַליץ וואָס קומט צו אונז, מיר ווייסן ניט פּונדאָנען.
האַט זיין אזוי געמוזט און אַנדערש ניט געקאַנט.
ס'האַט ניט קאַפּריז געטריבן בלינד און אומגעאַנט
אין איין אַרביטע אונזערע פאַרווירטע באַנען.

פון יעדן האַרצן רייסט זיך אין איין בוש און מאַנט
אַ קנול פון ווילנס פיל. בלויז איינער איז אַנטשטאַנען
פון אינערליכן קוואַל. בלויז דער קאַן ניט פאַרוויאַנען.
קיין צופאַל איז ניטאָ.

און יענע פרעמדע ווילנס זיינען די טומאַנען,
דורך וועלכע ס'לייטערט זיך אויף גאַלדנע פייער-פאַנען
דער איינער. ס'האַט דורך אַלע געפּלען הויך געטאַנט
דיין רוף, ווי ס'העלט דורך רויך דער קלאַרער האַריזאָנט.
און כ'זויים: דו האַסט פאַרגעבן, ווייל דו האַסט פאַרשטאַנען.
קיין צופאַל איז ניטאָ.

XII

און יונג גרינט אונזער בוים, כאַטש ס'זענען מאַנכע בלעמער
פון אים אַראָפּ אין שוים פון טריבן, כמורן וועמער.
און קלאָר איז אונזער וועג און לויטער אונזער ציל.
מיר גייען איצט אויף אים, באַהעלט און פריידיק-שמיל.
עס איז שוין הינטער אונז דאָס בלאַנדזשנדע געקלעמער.

דאָס לעבן איז פיל ערנסטער, ווי פאַרבן-שפּיל.
און אונזער הויז איז איצט דאָס הויז פון מידע בעמער,
וואָס ענדליך האָבן זיי דערזען דאָס ליכט — דעם רעמער.
און יונג גרינט אונזער בוים.

ניט שרעקן זאָלן אונז די שאַטנס פון דעם שפעטער.
די שרעק הויזט בלויז ביי דעם, וואָס איז צו זיך פאַררעמער.
און אונזער פרייד איז יונג, ווייל אייביק, אימאַביל
איז ס'ליכט פון אונזער אויסגעלייטערטן געפיל.
מיט אים באַזיגן מיר אי צייט אי שוים ווי געמער.
און יונג גרינט אונזער בוים.

XIII

באזיגן צייט און טויט! און פון דער וועלט דער רויער
ארויסרייסן דעם זין, וואָס איז פארהילט אין טרויער.
ניין, ניט אַרויסרייסן. דערגיין באַרואיקט, העל,
און אַננעמען פאַר ליב די שמיינער פאַר דער שוועל.
אין אונז אַליין דער וועג, און מיר אַליין די בויער.

עס לייטערט זיך ס'געמיט. פאַרטרויליך וואַרט די זעל.
און ס'זוערן ניט — פאַרדאַכט און מוירע און באַדויער.
עס שפּרייט זיך באַלד פּונאַנדער דער טומאַן, דער גרויער.
באזיגן צייט און טויט!

אין אונז אַליין די ווייט, דער רוים, דער גאַלדיק-בלויער,
וואו ס'האַט קיין שלימע ניט דער צייטס געהיימע לוייער.
ניטאָ קיין צייט, ווייל אייביק אַלץ און אימאַרטעל.
און דאָ איז אַלץ. זע — ס'עפנט זיך דורך וואַנט און צעל
דער זעליק-וואַרטנדיקער, גאַט-באַגולטער טויער.
באזיגן צייט און טויט!

ניו-יאָרק, יאַנואַר, 1924.

טריאלעמן

I

וואונדער גרויסער אין א קליינעם פורעם,
כ'בויג א דאנקבארער פאר דיר מיין קאפ.
זאגט דער עמעס, וואס אין העכסטן טורעם —
„וואונדער גרויסער אין א קליינעם פורעם —
מיין ביזטו. איך מיד, ווי דו, דעם שטורעם,
און איך נידער אויך פארשעמט אראפ“.
וואונדער גרויסער אין א קליינעם פורעם,
כ'בויג א דאנקבארער פאר דיר מיין קאפ.

II

קומט א צייכן, רופט א שמים א שמילע,
ווי די טרייסט דורך א פארשפארטע מיר,
ווילסטו קניען, שמייגט פון הארץ א טפילע,
קומט א צייכן, רופט א שמים א שמילע,
פאלט אראפ דעם צווייפלי'ס גרויע הילע.
גראד ווען פינסטער פאלט די זארג אויף דיר,
קומט א צייכן, רופט א שמים א שמילע,
ווי די טרייסט דורך א פארשפארטע מיר.

III

ברייטע וועגן, ווייט-געשפרייטע שטרעקן,
גרינג צו שפילן דארט מיט שטיין און ליים.
נאָר דעם זוכער אין די טיפן — שרעקן
ברייטע וועגן, ווייט-געשפרייטע שטרעקן.
ס'קומט די נאכט צום שמעג איר סאָד אַנטפלעקן.
בלויז די פלאַכקייט זוכט זיך פאַר איר היים
ברייטע וועגן, ווייט-געשפרייטע שטרעקן, —
גרינג צו שפילן דארט מיט שטיין און ליים.

IV

די געהיימע פרייד — עם מוז איר היטער
אויף איר ווארטן שאַ און טאַג און וואָך.
ס'לעשט זיך, שרעקט זיך פון דעם מינדסטן ציטער
די געהיימע פרייד. עם מוז איר היטער
וואַכיק זיין, ווי דער, וואָס דורך געוויטער
הערן וויל גאַטס ווייסן פליגל-פאַך.
די געהיימע פרייד, עם מוז איר היטער
ווארטן אויף איר שאַ און טאַג און וואָך.

מיט דעם גרום פון זעגלען אויף די יאמען,
 וואס מען ווארט אויף זיי באזארגט און לאנג,
 קומט זי, צינדט אין הארץ זי ווייסע פלאמען.
 מיט דעם גרום פון זעגלען אויף די יאמען
 לויכט זי זעליק אויף דורך אלע צאמען.
 עפטער ברענג מיר, פרייד, דיין גרוים געשאנק —
 מיט דעם גרום פון זעגלען אויף די יאמען,
 וואס מען ווארט אויף זיי באזארגט און לאנג.

טערצינען

טונקל-בלויע רויזן פון דער ווייטער נאכט
פאלן אויף דעם זילבער פון מיין הארץ, און שטארבן.
ס'האט דעם טרויערס שארף די שיינקייט אומגעבראכט.

לויכט די שיינקייט ווידער אויף אין טרויערס פארבן,
לעבן ווידער אויף די רויזן — לויטער, ווייס.
ווייסע שיינקייט זאל די טונקל-בלויע ארבן.

לויב איך אלץ די שיינקייט, לויב איך זי און פרייה,
פאלג פארטרויליך, וואו איר בלייבע האנט וויל פירן.
זי וועט פירן, וואו עס העלט גאטס שטראלן-קרייז.

ס'קומט דורך פענסטער, ס'קומט דורך טויערן און טירן
דאס, וואס מוז. געבענשט ווער ס'קאן מיט שיינקייטס קרוין
אלע זיינע מוזן אויסלייזן און צירן.

לאמיר שיינ זיין. שיינקייט איז דער שיינקייטס לויזן.

באלעדע

פון פארנט דער יאם און פון הינטן דער יאם,
פון אויבן דער רוף. ס'איז דער רוף פון דעם פלאם —
זיי זענען געגאנגען.

א רעגע געשעט און א רעגע פארגייט,
פארזען בלויז איין און ניטא שוין קיין צווייט —
זיי זענען געגאנגען.

עס דרייט זיך א ראד: ס'איז געבאט, צי פארבאט?
אט דא איז דאס לעבן און דא אויך זיין סאד —
זיי זענען געגאנגען.

אין בליצן גייט אויף אי דער אנהויב, אי סאך,
און דאן קומט דער מראנס. (און נאך שפעטער—די שטראף?) —
זיי זענען געגאנגען.

דער וועג האט געפירט. גראד און איינפאך פארפירט,
און ס'האבן די ביידע דעם רוף קלאר געשפירט —
זיי זענען געגאנגען.

פארזווייט און פארשנייט. א מילעניום פארגייט,
דער וועג האט געאייגנט און זיי האבן געצווייט —
זיי זענען געגאנגען.
ניט דערגאנגען.

ווילאנעל פון מיסטישן ציקל

מיסטישער ציקל פון פינעף מאל זיבן,
פינעף מיסטעריעס, א קרייז אין א קרייז.
שאַלעכץ אוועק, און דער קערן געבליבן.

יארן נאך יארן, אין יארן צעריבן.
יונג ווען א מאן, ווען א יונגלינג א גרייז.
(מיסטישער ציקל פון פינעף מאל זיבן).

זאמדיקע וועגן מיט פוסטריט פארשריבן.
פוסטריט-זיגזאגן. פארבלענדונג און גרייז.
שאַלעכץ אוועק, און דער קערן געבליבן.

ראנגל. פארלוירן. פארצווייפלונג געטריבן.
דא איז מעכיצע. פון איצטער אן ווייז —
מיסטישער ציקל פון פינעף מאל זיבן.

זאמען פון העלקייט געמערט און געקליבן.
אינוועניק פלאמען, פון דרויסן ווי אייז.
שאַלעכץ אוועק, און דער קערן געבליבן.

העלער און העלער. א כעסעד פון ליבן.
גייז צו דעם ליכט, וואס דערלייזט און איז ווייס —
מיסטישער ציקל פון פינעף מאל זיבן.
שאַלעכץ אוועק, און דער קערן געבליבן.

ווילאנעל פון שטענדיקן באגלייטער

רויט-אויגעדיקער דו, באגלייטסט מיך שטענדיק,
האלטסט אייביק וואך, זיצסט אויבן-אן ביי יעדן פעסט,
דו קרום-פלעק אויף דעם ליכט, וואס רופט מיך בלענדיק.

ווינקסט זיבן-אויגיק, דרייסט זיך זיבן-לענדיק
און צינדסט אן זיבנפארביק דיין געהיימע נעסט,
רויט-אויגעדיקער דו, באגלייטסט מיך שטענדיק.

פונוואנען קומסטו ? ניין, ניט איך האב אייגנהענטיק —
געשאפן דיך. ניט איך געזוכט דיין סאמען-קעסט —
דו קרום-פלעק אויף דעם ליכט, וואס רופט מיך בלענדיק.

ביסט דער, וואס לאנג פאר מיר, און ווילסט ביז סוף, פארלענדיק,
מיך איינקלעמען. באשטייט אויף דיין ניצאכץ-זשעסט.
רויט-אויגעדיקער דו, באגלייטסט מיך שטענדיק.

דו מערסט מיין לעבנס ביכער טויזנט-בענדיק,
און שרייבסט אין יעדן : „קנעכט צו פאלשע געסט“,
דו קרום-פלעק אויף דעם ליכט, וואס רופט מיך בלענדיק.

נו גוט. וואס דיינס — צו דיר. דיין אנהויב — איך פארענדיק.
דאס לעצטע ווארט איז מיין. (כאטש קיינמאל ס'הארץ פארגעסט :
רויט-אויגעדיקער דו, באגלייטסט מיך שטענדיק,
דו קרום-פלעק אויף דעם ליכט, וואס רופט מיך בלענדיק.)

שאנסאן

מיר זענען געווען זאלבעדריט.
זאלבעדריט.
און האבן געדארפט זיין בלויז צוויי.
בלויז צוויי.

דער בארנבוים בליט, ווי א קאלע.
דער עפלבוים שמראלמ אין זיין צווייט.
מיר זענען געווען זאלבעדריט,
און האבן געדארפט זיין בלויז צוויי.

די שא פון נאכמיטאג ציט לאנגזאם.
די זון הענגט פארגלוסטיקט און מיד.
מיר זענען געווען זאלבעדריט,
און האבן געדארפט זיין בלויז צוויי.

עס קריכן פארנאכטיקע שאמנס.
א שמערן, א גלייזארים גליט.
מיר זענען געווען זאלבעדריט,
און האבן געדארפט זיין בלויז צוויי.

די פינסמערניש טוליעט די מענטשן.
נאר ס'שיידן זיך אונזערע מריט.
מיר זענען געווען זאלבעדריט,
און האבן געדארפט זיין בלויז צוויי.

BALLADE PROVENÇAL

די וויסע טרויעריקע קעניגין
האט געפליקט דריי וויסע ליליען.
איינע פאר דעם קעניג,
איינע פאר דעם קרוין-פרינץ
און איינע פאר דעם טרויעריקן אַרלאַנדאָ.
וואָס קאָן אָן איר ניט לעבן.
די וויסע טרויעריקע קעניגין
איז געשטאַנען ביים ראַנד פון דעם באַלקאָן.
אין איר האַנט האָט זי געהאַלטן די דריי ליליען
און פון איר אויג איז גערונען
טרער נאָך טרער.
איינע איז געפאַלן אויף דעם קעניגס ליליע —
האַט די בלום זיך ראָן צעבליט.
איינע איז געפאַלן אויף דעם קרוינפריצס ליליע —
האַט זיך די בלום צעגליט גאַלד און רויט.
און ווען די טרער האָט אַ ברי געטאַן די ליליע פון דעם טרויעריקן
אַרלאַנדאָ.
איז זי אַראָפּגעפאַלן — בלייב און טויט.
אונטן איז געשטאַנען אַרלאַנדאָ
און געציילט די רעגעס פון זיין ליליעס פאַלן.
און ווען זי האָט די ערד באַרירט
איז ער אַליין געפאַלן אויף זיין שווערד.
עס האָט די שאַרף פאַרנומען נאָך
דער טרויעריקער קעניגס נאַמען.

און אויבן איז די קעניגין געווארן נאך ווייסער, נאך טרויעריקער.
קיינער האט נישט געהערט, ווי זי האט גערופן אַרלאַנדאָן.
קיינער האט נישט געזען, ווי זי האט זיך אַריבערגעבויגן צו אַרלאַנדאָן.
קיינער האט נישט געוואוסט ווי זי איז געפאלן צו אַרלאַנדאָן.
אַבער אַלע האבן געזען צוויי זעליקע באַרואיקטע פריידן.
און אַרום זיי — דריי ווייסע ליליען.

BALLADE PROVENCAL

(וואריאנט : ראנדא)

די קעניגין טרויערט. אין איר בודוואר
שארט בלייך ביי די ווענט זיך דער טרייסטלאַזער צאר.
עס רוימלט דער מאַרגן. עס שלייכן די שמונדן.
שוין שפיגלט דער אַוונט אין גאַלד זיינע וואונדן,
נאָר זי זיצט אַ ווייסע, פאַראומערט און שמאַר.

ס'איז שמיל אין דעם שלאָס. ס'ווערט קיין ליכט ניט געצונדן.
אין אימליכן ווינקל איז טרויער דער האַר.
ער הויערט, באַלויערט אַליץ סומנע-ביזאַר.
די קעניגין טרויערט.

און יאַרן פאַרגייען. האַלב טראַנס, האַלב קאַשמאַר.
פאַנטאַמען, פאַנטאַמען אין גראַען ווירוואַר.
אַרלאַנדאָ. דער קעניג. אַרלאַנדאָ געבונדן.
דער קעניג אין צאַרן. אַרלאַנדאָ פאַרשוואונדן.
איז ליבן — אַ זינד דען? ווער שמראַפט אַליץ דערפאַר?
די קעניגין טרויערט.

שוואַרץ צי גאַלד פאַרגייט

שוואַרץ צי גאַלד פאַרגייט. די גרויע האָר גייט מיט
ביז דעם גרעסטן און באַפרייענדיקן שריט.
ס'איז דעם לעבנס זילבער-שריפט די גרויע האָר.
זי דערשרייבט דעם מאָג פון לעצטער קלוימערשט-וואָר,
און באַהויכט ס'פאַרגאַנגענע מיט העלן צוויט.

דאַס פאַרגאַנגענע! אַט ערשט — אַ מעטעאָר,
און לעגענדע שוין. אַ ווייטער, גוטער מיט.
פול מיט ווייזהייט זינגט דאַס זילבער-ליד: פאַרבליט.
שוואַרץ צי גאַלד פאַרגייט.

שוואַרצער סאַמעט. גאַלד-געשפּיל. אַלץ איילט. אַלץ פליט.
דער קאַלירטער קרייז פון טעג און יאָרן ציט,
שוינט אויך ניט אַ בעאַמריטשע, אַ לענאַר.
אויף דיין קאַפּ אַ זילבער-אַס. און אַלץ ווערט קלאַר.
אַלץ ווערט ליבער. זילבער אַלץ פאַרווייסט, פאַרגיט.
שוואַרץ צי גאַלד פאַרגייט.

ניו-יאָרק

וואָל-סטריט

ניט אַשורבאַניפּאַל.

ניט אַלעקסאַנדער.

ניט מאַמעראַלפּאַן.

ניט באַנאַפּאַרט.

— איך —

וואָל-סטריט.

— מיין —

די הערשאַפּט איבער טרוקעניש און יאַם.

ניט מיט רוט.

ניט מיט בלוט.

ניט מיט שווערט.

און יאַגעניש נאָך ערד.

איך רעגיר

מיט פּאַפּיר

און מיט געלער בענקעניש.

אַ לענגליכע געדריימע הייל

צווישן געקעסמלמע, איינגעמויערטע געצן.

די געצן רייסן זיך ארויף, ארויף,

מערן זיך אין דער הייל,

פאַרצערן שפיצן פון קירכן,

שלינגען זון און הימל.

שמאַל איז דער הייל,

טונקל און סומנע.

שמיין, שמיין, אומעטום שמיין.
און אונטער'ן שמיין
דאס הארץ,
דאס קאלטע בלישמענדיקע הארץ
פון אלע געצן.
ארום אים,
אין אונטערערדישע געוועלכן,
הינטער אייזערנע ווענט —
אן אייביקער, פארטאיעטער ריטואל.
געלער בליאסק,
און ציטערדיקע הענט פון קויהאנים-געדוילים
אין פארבטיקער צוואוידע,
אויף אלטארן פון גרויען צעמענט.

די פעלזיקע שערענגעם
קוקן גלייכגילטיק, קוקן שווייגיק,
און שווייגיק זענען דא שטענדיק די מענשן.
עס צעקייקלט זיך אפאל מיט געלעכטער
די פינסטערע ערד פון קאטאקאמב.
עס צעשרייט זיך אפאל דאס באגראבענע הארץ —
נאר מענשן זענען שמיל און ערנסט
אין וואל-סטריט.

מאנהעטן-בריק

צוויי מוטנע שטרעמען אין צענויפגוס פון זוניקן שימער.
צוויי בלאטיק-צעפליאטשעמע פים און איבער זיי א פאטריצישער קאפ.
די בויערי, היים פון כינעזיש טעאטער, פון באַמס און פון מישאַנס,
קאַנעל-סטריט, די גאַס פון ביליקן, אידישן מיסכער —
און זיי בינדט צענויף
אויף זייער גרילציקן לויף,
א פינקלענדער שנאל,
דער געשמוקטער פארטאל
פון מאנהעטן-בריק.

קאַנעל-סטריט און בויערי! זינגט אייער פרייד צו דעם הימל,
שאלט שיקערערהייט אייער שטאַלץ מיט די קופאַלן פון לאַוער-
בראַדוויי,
אייער ייכעס מיט וואלולואַירט, מיניסיפאַל, מיט אזוי פיל טעמפלען
פון בייזנעס:
לויכטנדיקע זונען פאר אייערע פאַרקאַפטשעמע שויבן,
קונציקע געזימסן פון געטאַקטער אַשירעס פאר אייער אַרימער
גרויקייט.
נאַר העכער פון אַלץ הויכט אויף אייער שמים אין אַ דאַנקבאַרן
הימן,
פאר דעם גליק,
וואָס די אונטערפירער זענט איר
צו מאנהעטן-בריק.

מאנהעטן-בריק!
זאל איך באַזינגען דיין מאַרגן,

ווען דיין ראכטדיקער עמפאנג
גריסט מיך מיט געקלאנג פון מענשן און סכורעס,
מיט דער דזשאז-סימפאניע פון שטאדט,
אין וועלכער איך שפיל מיט?
זאל איך באזינגען דיין פארנאכט,
ווען דער הימל איבער דיר צעבענקט זיך דאָרפֿיש-סענטימענטאַל
און שיקט אַ בלויר-ראַזיקע אינגלישע בסורע
אויף דיין מענליכער גוואָרע פון ציגל און מעטאַל?
זאל איך באזינגען דיין נאכט,
ווען מיט דער ענדלאָזער שורע פון באַלויכטענע אויטאָס און טראַקס,
מיט די עלעקטרישע בליצן ביי דינע ריפן פון שטאַל
פינקלסטו, רייצסטו, ווי אַ רינג פון מאַנסטער-בריליאַנטן,
דו פאַרקנאַסערין פון צוויי זיך יאַגנדיקע שמעט?

איך האָב דיך ליבער, מאַנהעטן-בריק,
ווי איך קאַן דיך באַזינגען.
ביזט דיין אייגן מעס-לעסיק געזאַנג,
די דרייסטע פאַרמעסטונג, דער באַפעל פון ערפּאַלג:
זאַלן די צעדרייטע האַקנדיקע פינגער,
זאַלן די באַצאַלטע, געדונגענע הענט
נאַכטאַן אַמען און רוים.
זאַלן זיי צעשאַלן אונזערע סאַכרישע נעמען
בויען אַ בריק צו פאַרשעמען אין שיינקייט —
לאַנדאַן, פאַריז און בערלין.

אין סאבוויי

I

א וואנט.

א טעמפע וואנט פון מענשן-פלייצעס, הענט, פיס.

א גרויער מויער מיט ווייסע רונדע פלעקן.

א באזיגטע ארמיי אין א הייל, פאר'ן מושטירן,

וואס ווארט אויף אפענע טירן.

ניט קיין אויפגעפראלטע שטייגן נעמען פילדערן.

ניט קיין פעלזן נעמען זיך פון די גרונטן רירן.

די ארמיי נעמט שפירן

דאס שלאנגען זיך פון א סאבוויי-צוג אין דער סטאנציע

אריין.

ווייניג טירן.

ווייניג טירן.

אינעווייניג אין געדרענג.

שטייענדיק און אויף בענק —

ווענט, ווענט.

פלייצעס, הענט,

פיס, פענימער.

א קעניגרייך פאר א זיץ!

א קעניגרייך פאר א הענגער!

די וואנט אינעווייניק לענגער,

געדיכטער, שטייפער, ענגער,

די פענימער גרויער, שמרענגער.

אריין!
פארקלאפט די מיר.
ריר-ריר.
לעבעדיקער קנויל.
איינגעהאלמענער, פארשטיקטער, דראַענדער געפילדער.

געדרענגט און געדרענגטער,
פארביסענער, פארבענקטער,
טעמפער און אַנגעשמרענגטער —
צו רו, נאַכטעסן און קינאַ-בילדער.

אין סאָבוויי

II

Rush Hours

יעדער צאל איז פארפילט.
יעדער צאל שעלט די געזעצן פון רוים.
קוים וואס מען קאן אַטעמען.
און ערגער פון אלץ די הענט.
האַבן זיך ניט וואו אַהינצוטאָן.
הענט קריכן.
פּים שאַרן.
מענער. פרויען.
אין גרויען, עלעקטריש-געלן ליכט
וויגט זיך לאַנגזאַם, וויגט זיך פלינק,
וויגט זיך לינקס, וויגט זיך רעכטס
דער שווער-אַטעמדיקער, באַוועגליכער געפלעכט.
איין כאַיע —
שווינט סאַנים.
איין פאַנים —
שווינט פּים און הענט.
ברענט און ראַצט דאַס ליכט.
ברענט די סינע
אויף די געזעצן פון רוים.
ברענט גרוי און רוי
פון מאַן אויף פרוי, פון פרוי אויף מאַן —
אין דער סאָבוויי-באַן.

פלוצלונג ווייזט פון באלקן זיך א האנט
און נעמט שטראמען גאלדענע דאלארן
אויף דער לעבעדיקער וואנט אין דעם קאשמארענעם טונעלן-לאנד —
ארטאפ.

די לעבעדיקע וואנט —
א צימער.

די וואנט א צימער —
מענשן-געווימער.
הענט ווייסן וואס צו טאן.
הענט קלאפן.
הענט שפארן.
הענט טאפן.
הענט שארן.
כאפן הענט!

ברענט
א סינעדיקער, מענשעדיקער קנויל.
אויגן אויערן — גארן.
און די דאלארן
שטראלן.

פאלן,
שאלן
אויף א ליגנדיקער, ראנגלענדיקער, האסנדיקער וואנט
פון דער האנט אויפ'ן באלקן
ארטאפ.

קאפ אויף קאפ.
קנויל אויף קנויל.
גאלדענער גרויל.

קומט צו דער סמאנציע
א מויטער צוג.
דורכגעשמאכענע אויגן.
צעבלומיקטע מיילער.
אין די מויטע לעכער —
גאלדענע מינצן,
בליציקע שארפן,
וואס די האנט האט געווארפן
אין דער סאבוויי-באן
אויף דעם אונטערערדישן וואג — וואנין.

אין סאָבוויי

III

אין דעם גרויען, רירעוודיקן מויער
אריינגעמויערט
אינס לעבן אנדערן
א ווייס מיידל און א נעגער.
רייך פון שאַרפן מוסקאט
האלט אראַמאט פון אַנגסטיקן מיידלשן פלאַמער.
דער נעגער דריקט זיך שטאַרקער
צום מיידל.
שוואַרצע בענקשאַפט
בענשט ווייסע ענגשאַפט.

א ווייס מיידל און א נעגער.
טרויער
אין דעם רירעוודיקן גרויען מויער.
טרויער פון דעם יעגער,
וואָס ווייס, אז ער קאַן זיין געאַרמסטן פאַנג נישט קריגן.
נישט אונטן אויף די רעלסן רעדלען רעדער.
רעדער ווירבלען, שווינדלען, דרייען
אין א שוואַרצן, קרייזליקן, אומגליקליכן קאַפּ.
(לינמש-פּייערן — פּלאַקער, פּלאַקער.
שלייף פון טליע — שטייפּער, שטייפּער).
דער נעגער דריקט זיך שטאַרקער
צו דעם מיידל.

אין סאָבוויי

IV

בלייך-בלויער, בלאַס-גרינליכער הומ.
דער ווייטער כינאס שמיל-פארטראַכטע וואָזען.
דעם טאַז-דיכטערס לויטערע עקסטאַזן.
זיין בענקשאַפט צום אַל-אַבסאַלומ.

בלאַס-געלבלויכע רויז. אַראַמאַט
פון שמילע, פייערליכע ריטואַלן.
פון גאַט-דינונג אין ווייכע זייד-סאַנדאַלן.
פון גלויבן מיט ווייזהייט שוין זאַט.

און מאַנטל פון דין-שוואַרצן זייד.
דעם מאַנדאַרינ'ס געמאַסטן-רואיק שפאַנען,
זיין ווייזער בליק אויף פרינצליך-שוואַרצע שוואַנען.
זיין העל-זען וואָס נאַענט, וואָס ווייט.

אַ, מיידל, ווייט, לופטיק און העל,
אויף וועמעס רוף האַסטו געוויילט קאַלירן?
האַסטו געוואַלט דיין ליכטיק וועזן צירן
מיט'ן ספּעקטרום וואָס רוט אין מיין זעל?

צי איז עס פון צופאַל די שטים?
איך דין פאַר זיינע מיסטישע אַלטאַרן.
דאַס גרויסע ליכט פונ'ם אייביק-וואַונדערבאַרן
אַנטפּלעקט זיך דאָך שמענדיק אין אים.

מעדיסאָן סקווער

קיין אפשטעל פון דעכער.
די ליניע אלץ העכער.
צום הימל — אלץ פרעכער.
גראַד. וויריל.
געמיטער כאַאָטיש.
געשפּאַנט, אַנטי-גאַטיש,
געשעפּטס-דאַנקיכאַטיש.
צופאַל — סמיל.
ענערגיע קאַמפּאַקטע.
טראַפעציעס געהאַקטע
פון ווילנעס געוואַנטע.
מענער-זאַרג.
גראַנדיעז אין אומשיינקייט.
מיט כויעק צו קליינקייט.
פילפאַכיק אין איינקייט —
ריו, ניו-יאָרק!

שטאַלן, וואַנדער-ווערק פלעט-איראָן בילדינג, מאַן-געשטאַלט.
דו שניידסט אַריין זיך אין דעם סקווער, אַ העלד-זשאַנגלער,
די הענט און פיס אויף הינטן, ווייט דעם קאַפּ אַפער.
און ווילסט אַוועק. נאַר מענליך צאַמסטו דיין באַגער.
גראַד שטייגט דיין ליניע, מעטראַפּאָליטאַן, און ס'שאַלט
דיין ליד אַריבער יעדן קאַכצנס טרוים אין סקווער,
און ס'פאַלט מיט שפּאַט דיין לאַך אַראַפּ אויף דעם אַספּאַלט.

און ענג ארום געהאקטע פורעמס, יעדער — אַבעליסק.
עס שפּיזן העלדן-טורעמס זיך אריין אין זונענדיסק.
און פון אַ ווינקל קוקט דער „גאַרדן“ דורך אַ שפּאַלט,
רום פון פּריערדיקן דאַר, וואָס מער און מער
פאַרלירט זיך אין ניו-יאָרק און לויפט פון זאַרג און ריסק.
נאַר ס'לאַכט פיפט עוועניו און ס'לאַכט בראַדוויי פאַרשייט.
זיי האַבן ביידע ניט קיין כיישעק און קיין צייט
צו טראַכטן, צי עס לוינט אַ סמיל-און-פאַרמען-כייט.
זיי בייטן זיך. דער סקווער — אַ צופעליקער האַלט,
אַ טרעפעניש, וואָס האַט אין רושיקן מאַמענט
געבוירן ריזן-זין פון אייזן און צעמענט.

פאַרנאַכט

שויבן בליצן, שויבן צינדן זיך אין סקווער.
ס'פינקלען ליכטער אויף פאַנטאַסטיש, פּאַליגאַניש.
דרייעקס, ראַמבן, האַלב סעצעסיע, האַלב האַרמאַניש,
טאַנצן פּרייליך אויף אין פענסטער — גראַד און קווער.
צו דעם הימל ווינקן שפיציק און סאַרדאַניש
פלעקן גאַלד און שוואַרץ. און ער — פאַרטיפּט זיך מער,
הענגט צעשניטן שאַרף ווי פון אַ ריזן-שער,
גלאַנצט צוריק זיין בלויקייט זייטיק און לאַקאַניש.
די ווירילע טורעמס — ווייניקער געווינקלט.
באַלד און ס'דאַכט זיך: ס'קלייבט אַ פּאַלק זיך, רייך באַשפּרינקלט
מיט שטורקאַצן צום פאַרשייטן קאַרניוואַל.

א דעבאש אין מקווער. עלעקטריש-לעגענדאריש
רוישט ער אפ א שא, ארגיאסטיש און ווירוואריש —
זעלבסט-פארשיקערטע כימערע, אומרעאל.

ביינאכט

איצטער איז רואיק. פארלאשן די פענסטער.
ס'טוקן לאמטערן זיך שטיל אין אספאלט.
ס'קוקן די טורעמס ווי שטיינער-געשפענסטער.

שטייט די פלעט-אייראן מאסיוו, גרוי און קאלט,
הענגט מעטראפאליטאן שווערער און גרויער,
הורבן זיך אנדערע סומנע ווי וואלד.

יעדע געביידע איז איצטער א טויער
צו א בעסוילעם, וואו הינטער די ווענט
שלאפן אמביציעס און פלענער פון בויער.

יעדע געביידע איז איצט מאָנומענט,
שטיינערנער שאַטן פון שטאַטישן פיבער,
דענקמאַל אויף אומרו, וואָס שאַפט און פאַרלענדט.

הינטער די שויבן, אין לידיקע שטיבער,
לוערסט דער דעמאָן פון כעשבן און פלאַן,
מאַכטלאָז אַ וויילע — זיין צויבער פאַראיבער.

ערגען צוועק איז אויף קאר און אויף באן.
ערגען פארשוואונדן די הילכנדע מענגע
מענער און פרויען — דער שמאט-קארטוואן.

וואָס ווערט פארדרענגט דאָ אין פירעקן ענגע.
גלייך אין פאפירענע לייצעס געשפאנט,
הארצלעך מושטירט קעגן ציפערן שטרענגע.

טויט די פאפיר-וועלט. אויף מיר און אויף וואַנט
הענגט נאָך אַ כאלעס, אַ צאל ניט-געראַטן,
שלייכט אָן אַמביציע, אָן מאַזל געפלאַנט.

כ'זע שוין איצט זיך, איך בין מער ניט פארשאַטן
אונטער דעם ריזיקן רויש און פארקער.
כ'זע איצט אויך מענשן און גרים זייער שאַטן.

קום איצט מיט מיר אין דעם מעדיסאָן סקווער.
לאַמיר שפאַצירן אויף אַט דעם בעסוילעם,
וואָס איז בעסוילעם צוועלף שאַ און ניט מער.

לאַמיר אים בענשן: אַז גוט אים, אַז וואויל אים,
און אים פאַרגעבן, וואָס באלד וועט אויפסניי
שטורמען זיין קראַפט ווי אַ גאַט אַדער גוילעס.

אומשולדיק שוועבן די נעמען פאַרביי
אויף די מאַציוועס. געהיימניספול טראַגט זיך
עכא נאָך עכא פון דער שטיינעריי:

ס'ליד פון די אויטאָם, וואָס האָבן געיאָגט זיך
הונדערטער ווייז דורך דעם מאַגיקן קרייז,
ס'ליד פון די זוילן, וואָס האָבן געמאַקט זיך

אַן טראַטואַרן — צענטוויזנטער ווייז.
(אַלץ איז ביימאָג דאָ פאַרפאַלן געוואָרן
קעגן דעם שמאַלן-געמויערמאַן פלייס).

מעדיסאַן סקווער! טראַג זיך וואָסן צי יאַרן,
וועסט ניט געפינען קיין אַרט, וואו עס זאל
העכער, געוואַגטער, צו דרייסטערן גאַרן,

שמייגן די ליניען די גראַדע פון שמאַל,
יענע, וואָס פורעמט די שמעט און די לענדער,
שליידערט דאָרט מענשן צונויף אָן אַ צאַל.

דאָ הערשט די ליניע די גראַדע, וואָס בענדער
שמידט זי פון אייזן, צעמענט און גראַניט,
מאַכט פון דעם מענשן אַ בויער-פאַרשווענדער.

דאָ אויך די צאָס פון דער ליניע. זי שמידט
ווענט צווישן מענטש און זיין בענקשאַפט צום וואונדער,
קאוועט אין פלאַכן, כאַטש ס'דאַכט אים, ער פליט —

קעגן דער ליניע פון הימל, דער רונדער.

די פלאזא

פיפט-עוועניו, פארפירערישע מאַכטער פון ניו יארק, האָסט מיך פאַרפאַכט אויף לעבנסלאַנג, איך נעם דיך בלויז אויף באַרג, אַ שאַ אויף באַרג. ניין, ווייניקער, אַ קאַרגע האַלבע שטונד. אין אַט דער צייט געטריי זיי מיר, געטריי אין ליבשאַפט-בונד. דיין פלאַזא האָט גענומען מיך, אַ וויליקן אין פאַנג, אין יענער דורכזיכטיקער שאַ פון ווייסן זון-פאַרגאַנג, ווען אין דעם האַרצן פון דיין רויש, פאַרשפרעכנדיק און שמיל, גייט אויף דער גאַלד-קאַפּריוועדיקער שמייכל פון אַפּריל.

מינוט שלינגט איין מינוט, און ס'הענגט שוין איבער סענטראַל פאַרק אַ לויכטנדער, פיל-שפיציקער און קרישלידיקער באַרג, וואָס באַלד ווערט ער אַ קעמל, גאַלד-באַלאַדן, האַרב אויף האַרב. גאַלד פאַלט אויף דעם אַספאַלט און שפּרינקלט פלעקיק אויף דעם קאַרב פון דער פאַנטאַן-פיגור אין ווייסן צענטער פון דעם סקווער, און צינדט דעם בראַנזן-שערמאַן אַן מיט גייעס זיג-באַגער. דער מאַיעסטעמישער האַמעל שמייט שמיל און אימפּאַזאַנט, און ווי אַ פעסטונג, וואָס היט אַפּ די זיכערקייט פון לאַנד, באַהערשט זיין ווייסקייט איצט גאַכמער, ווי דורך דעם מאַג די געגנט מיט דעם רויש, וואָס פלייצט אַהער פון יעדן ראַג. די אויטאָס רוישן, בליאַסקן מיט נערוועזן שוואַרץ און געל און שויבערן אין אימפעט אויף — אַ שרייאַיק-רוימע וועל. גאַר זע: די לייכן און פאַנטערעס פון דעם גרויס-שמאַט-וואַלד, וואָס לויפן אויף געיעג אויף האַרטע שמעגן פון אַספאַלט, — איצט פילדערן אומזיסט. אומזיסט אַצינד דער רעוונדער געאיייל. זיי מאַכן טיפער גאַר די רן, וואָס וועהט פון וואַנט און זייל.

(די שטילקייט פון דער פלאזא! ווי א גאטספארכטיקער גרום
פון גאר דער פרומקייט פון ניו יארק, וואס האט דעם איבערפלוס
פארפאנצערט אין געמאקטע קאטעדראלן דא ארום.
פיפט-עוועניו איז גוט צו זיי, פיפט-עוועניו איז פרום,
א היים פאר יעדן גאט, פאר יעדער ביזנעס אויך א היים.
דעפארטמענט-סטארס און טעמפלען — די זעלבע שטיין און ליים).

פארברוינטע פלאסטן שווייגעניש, ווי א פיראטן-שיף
ווארפט פון דער ווייט די גאטהאם-באנק, אי צירליך, אי מאסיוו.
א גליווער פון דעם גרויס-שטאט-ריטם, וואס בויט דורך נוצן — פראכט.
ניו יארקיש זעלבסט-באוואוסט, גראנדדאמיש-רוואיק און באדאכט,
אריבער קוקט דאס העקשער-הויז, אויף טורעמס — טורעם-שפיץ.
פילפאכיקער, גראניט-געשמידטער, ווערטיקאלער בליץ.
און דארטן איז דער הויך — א גאלדענער, נאאווער האץ,
ווי רימסקי-קארסאקאוו'ס „קאקד'אר“, דאס זעלבע זאגט ער אן.

ניו-יארקער ליניעס. ריטם פון הארצללאז, שטיינערדיג געפעכט,
דאס ווערק פון מענשן-הענט, דער מענש פון אייגן ווערק פארקנעכט.
גאט'ס אונטיקע זון באלויכט פאנטאסטיש און באשיינט
א וועלט, וואס האט זיך זעלבסט פארקישעפט און זיך זעלבסט
פארשטיינט.

פיפט-עוועניו! דא אויף דער פלאזא, קוקסטו זיך ארום,
און ס'ווערט דערעסן דיר דער גלייכער, גראדער וועג. גיסט קרום,
ווי פון א זייט, א בליק צוריק און אומרוואיק פאראויס,
און דיר געפעלט ניט, ווי עס לאזט דיין גראדער וועג זיך אויס.
פארדרייט זיך לינקס צום סענטראל-פארק, וואס ווארט
פארבענקטערהייט
אויף דיר אין ראנדעוואו פארנאכטיק-סוידעסדיק און גרייט.

אויף בראָדוויי

די ווענט פון שטיין, דער דיל פון מוטנעם שטיין.
אין פרעמדקייט, גרויער, שטייניקער אליין.
ווי רוישלאז ס'פאלט אויף דעם אספאלט מיין טראַט,
וואַרפט הילכיק זיך אויף מיר די וואַג פון שטאַט.
מיין גאַט!

מיט אויגוסט-וואַנזין אַטעמט דער גראַניט.
אין הייסע, האַרטע אַרעמס איינגעשמידט,
רייס איך זיך פון דעם שטייניקן וואַמפיר —
ווי ס'אויג צום ווייטן הימלס בלו-קאַליר —
צו דיר.

און קיינמאל האַט נאָך ניט אזוי אינמיט
געקוואַלט אין מיר מיין ליבעס שמילע שטים,
ווי יענע שאַ, בייטאַג, אַ זייגער צוויי,
ווען ס'איז געווען איין דולער שטיין-געשריי —
בראָדוויי.

EPHEMERA

I

מיט אַ רויטער כוואַליע האָט דער עמעס אַ שטראַם געמאַן
און מיך אויף זיין הייך און טיף מיטגעשלעפט.
איך דרייפּאַכע רינגען האָט ער מיך געוואָרפן.
אויף דרייפּאַכע שאַרפן האָט ער מיך געשניטן.
איצט בין איך אין מיטן פון דעם דריטן רינג,
פון דער דריטער שאַרף —
שרעק.

און פון דער טיפעניש פון מיין פינסטערניש
שיק איך מיין פאַרווירמע שטים,
און הער ניט אויף דעם עמעס צו שעלמן.
וועלמן נאָך וועלמן וואַרטן אויף אים.

און קומט ער אַמאָל,
איז מיט פייער און שטאַל,
און מיט רויטע פאַרפלייצנדע כוואַליעס

מיט שטאַרע פאַרלאַפענע אויגן
שווימט ער איצט אין רויטן יאַם.
קריצט מיט די ציינער,
פּלּוכט,
זוכט,
שרייט: איך בין איך!
און פאַרלירט זיך אַלין מער.

II

פּים. פּים.
הענט. הענט.
א ווילד ליד זינגען זיי אויס אויף הארמער ערד,
אויף פינסטערן ארץ, אייזן און שטיין.
האַס און קלאַלעם.
הייזעריקע קעלען.
פּים און הענט וואָס ציילן:
איינס-צוויי.
איינס-צוויי.
איינס-צוויי.

אין גראַע כּוואַליעס קומען זיי,
אין שוואַרצע כּוואַליעס גייען זיי.
געקומען — געגאַנגען,
אין צעמאַלנדיקע ציינער געפאַנגען,
און געזוכט —
דעם עמעס.
דעם איינציקן.
דעם אייביקסטן.

הערט דאָס ווילדע ליד פּון אַרבעטנדע פּים און הענט.
הערט דאָס רעווען פּון קעלען, וואָס זענען צו מיד
צו רוען.
הערט —
און פאַרשעלט דעם עמעס.
וועמעס?
דעם אייביקסטן.

וואס ליגט ער אין באהעלטעניש?
וואס ווארט ער ביז די מאס וועט זיין פול,
און מיד און קראנק און דול — די וואס ווארטן אויף אים?
און קומט ער צמאל,
איז מיט פייער און שטאל,
און מיט כוואליעס רויט
און מיט רויטן טויט.

III

איך האב ניט ליב שטארקייט,
און זינג ניט דאס ליד פון די שטארקע.
איך האב פיינט שוואכקייט,
און וויל ניט זינגען דאס ליד פון די שוואכע.
איך זע דעם מענש
און זיין ליד וויל איך זינגען.
און דעם מענש זע איך,
ווען איך קוק זיך צו צו כאיעס.
צו כאיעס אין שטייגן.
צו כאיעס, ווען זיי שטרעקן זייערע צינגער צו דער זון פון וואוילטאג.
צו כאיעס, ווען זיי זוכן א ווייכן פלאץ צו צערטלען זייער פוילקייט.
צו כאיעס, ווען זיי בלאנדזשען און בענקען אליין.
צו כאיעס אין סטאדעם, ווען זיי האבן מוירע צו זיין אליין.
צו כאיעס, ווען זיי וואיען סערענאדעס צו דער לעוואנע.
צו כאיעס, ווען זיי שטארבן בייטאג און ביינאכט און פארנאכט.

און נאך זע איך דעם מענש.
ווען איך שיק מיין אויג צו די טיפסמע גרונטן,
און זע דארט בלויז פינסטערניש און נעגל און ציינער,
און הער דאס וואַיען פון דעם איינעם און דער איינער.
אַבער אויך —
ווען איך הויב מיינע אויגן הויך, הויך אַרויף,
און זע דאָס לויטערע פאַנים פון דעם געגאַרטן און קומענדן.

איך ליב נישט דעם מענש און האָב אים ניט פיינט.
נאַר היינט און נעכטן און מאַרגן בין איך מיט אים איינס.
איך אין אים און ער אין מיר.
און איך ווייס אַז ער זוכט דעם עמעס.
און האַרט, און ברומט, און גאַרט, און שטומט,
און רייסט זיך דאָס לייב,
וואָס ער קומט נישט.

און ווען בערג אייזן און שטיין און פינסטערער אַרץ
וועלן טורמען איבער מיין שטומקייט,
ווען טייכן און יאַמען וועלן שווענקען מיין זינלאַזע רג,
וועל איך נאָך דעמאָלט שעלטן מיט קלאַלעס,
וואָס וועלן סאַמען און גרייכן אַלע וועלטן —
דעם עמעס.
וואָס קומט נישט —

און קומט ער אַמאָל,
איז מיט פייער און שטאַל,
און מיט וואונדיקע יאַמערנדע כוואַליעס.

הערבסט

הערבסט

(סאנעטן-קראנץ)

I

מיין לויב דיר, הערבסט, מעזאן פון רייפן גאלד,
פון דורכזיכטיקע בענקענדע קריסטאלן,
פון קלוגע בוימער—ריזיקע קאראלן,
פון בריימער רו, וואס שמייכלט אויף רעוואַלט.
עס זענען רו און אומרו דאך די שמראַלן
דערפון בלויז, וואס מיר האַבן ווען געוואַלט.
דער הערבסט לערנט ווייזהייט אונז. זיין רייכקייט צאלט
פאר פּרילינגס לייכטקייט, פאר די שווערע וואַלן

פון זומער, מעלכע נאָרן מיט דער לאַסט
פון פאַלשע און פאַרפירנדע מיראָזשן.
„וואָס ווען געוואַלט“, און ווען געליבט, געהאַסט —
ס'איז אַלץ נישט מער, ווי פיינע קאָמפּלאַזשן.

דער עמעס איז אין הערבסט'ס קאַלאַראַטורן:
אַראַנזש, וויאַלעט און טרוימענדע פּורפורן.

II

אַראַנזש, וויאַלעט און טרוימענדע פּורפּורן.
ס'איז נישט די פּול-באַשטימטע ליניע וואָר,
נישט דאָס, וואָס האָט איין בילד, איין פּאַנים נאַר,
און רייסט זיך אָפּ מיט זיכערע צעזורן.
וואָר איז דער האַלב-טאָן, דער געמישטער כאָר,
וואו ס'קלינגען ציטריק זיך צונויף די שפורן
פון פילע קלאַנגען, צייטן, קרעאַטורן,
וואו ס'בענקט דער כאַאָס אַלץ צו ווערן קלאָר.

דאָס איז דער הערבסט. דאָס זענען די פּאַרנאַכטן,
ווען ס'איז איינציטיק אומעטיק און העל,
ווען ס'עפנט אַלע שלומערנדע פּראַכטן
די פיינליך-לויטער ווערנדיקע זעל.

דאָן בעטסטו צו אַ פּרוי, ווייט אין לאַזורן:
„אין דינע צאַרטע, שמראַליקע קאַנטורן“.

III

אין דינע צארטע, שטראליקע קאנטורן
שוועכט אום מיין טרוים, דו זעלטן-ווייטע פרוי,
דו איינציקע, וואס נאָר אין אַוונט-בלוי
ערשיינסטו מיר, געשפּין פון עטער-שנורן.
דורך צופאל זענען מיר נאָר ווייט אַזוי —
צוויי אַפגעזונדערט-בלאָנדזשענדע פיגורן,
צוויי אַפגעשפּאַלטן-בענקענדיקע שפורן
פון איינס. דאָס ווייס און שוואַרץ פון בלויז איין גרוי.

ניין, ניט פון גרוי. פיל ריכטיקער: וויאַלעט,
וואו רויט און בלוי אין וואונדער-אַמאַלגאַמע
העל זינגען אוניסאַניש אַ דועט,
איין איינציק-לויטערע, פאַרבנקמע גאַמע.

אין דיר, אַ זעאונג דו פון בלוי און גאַלד,
ווערט גאַר מיין זעלן-פלאַנטער אויפגעראַלט.

IV

ווערט גאר מיין זעלן-פלאנמער אויפגעראלט,
כאטש כ'זוייס זי איז דאך בלויז אן אויסגעטראכטע.
גאר וואו הויבט אן, וואו ענדיקט ס'אויסגעדאכטע?
די וואָר איז פעסט-געציגלט, פעסט-געשטאַלט.
און דאָך ווי אַפט אַנטלויפט זי, אַ פאַרלאַכטע,
אין שלאָף אַריין גאָך טרייסט! דאָס וואָס געזאַלט,
איז וואָרער פיל, ווי אין דעם אַוונט גאַלד
אַן עמעסע, זיך גליטשנדיקע יאַכטע.

וואָס גיט אַ וויי מיט בענקשאַפט און פאַרשווינדט.
אילווייז איז אַ פאַקט. דער פאַקט — אילווייז.
און כ'בין ניט זיכער, צי איך שרייב אַצינד
אין ראַסקאַ-דאַרף, צי גאר אין אַנדאַלווייז.

אילווייז מיין, ביי דיר אין שוים זיך נורען
זיכרוינעס, בילדער, זעאוונגען, פיגורן.

זיכרוינעם, בילדער, זעאונגען, פיגורן
 פון עפעס גאר אן אנדערשדיקער וועלט
 גענענען איצט צו מיר און פריידיק העלט
 מיין זעל אויף. כ'זע זיך אונטער אבאזשורן
 פון ליכט — אין ליכט. די גאנצע וועלט — מיין צעלט,
 געבויט אויף זיבן-פארביקע וועליוון.
 איך בין נישט איך. גאר אנדערע קאנטורן
 פארמאגט מיין לייב; אי מער ווי איצט, אי ס'פעלט.

כ'בין מאן און פרוי צוזאמען. יא, צוזאמען.
 כ'בין מענש און דאך נישט מענש. פיל גרעסער, מער.
 פיל מער ווי מענש. מיט וועלכע הימנען-פלאמען
 זאל איך דען אויסזינגען, וואס כ'זע און הער?

איך וואג נישט זינגען דאס, וואס אין זיין גאלד
 דער פארבן-זאמער הערבסט מאלט אליץ און מאלט.

VI

דער פארבן-זאמער הערבסט מאַלט אַלין און מאַלט.
כ'זע וואָס געווען און עפּשער גאַר דעם שפּעטער.
איך בין ניט איך. אַ גאַט אַן ברידער-געמער.
און אויף אַ וועג. וואָס ברייט זיך און וואָס שמאַלט
פון צווישן וועלטן-בוימער, זונען-בלעטער
גיי איך אליין. איך מאַך-ווייב-גאַט. באַטאַלט.
באַבאַרגט אין אויסטערליש די ערד. זי ראַלט
און וויקלט זיך. איך בוי און איך צעשמעטער.

איך בוי אַ וועלט און מאַך זי ווידער וויסט.
כ'בין מעכטיק אין מיין קראַפט. נאַר איינזאַם שפּיגען
זיך טעג. ניטאַ ווער ס'זאַל מיר זאַגן: „ביסט!“
ווער ס'זאַל מיין גרויסע מאַכט מיט לויב באַדינען.

מיין ווערק איז ניט אַזוי, ווי כ'וואַלט געוואַלט.
יעטוועדעס בילד דערציילט: געקאַנט, געוואַלט.

VII

יעשוועדעם בילד דערציילט : געקאנט, געוואלט,
געקאנט און אנדער וועלט פאר זיך געשמאלטן.
כ'בין גאט. איך קאן ניט יונגען און ניט אלטן,
כ'בין מאן און ווייב צוזאמען, און עס צאלט
מיין איך זיין ליבע'ס פרוכטבארע געהאלטן
צו מיר אליין. נאר עפעס שמעכט און אלט
אין הארץ ביי מיר. ניט דאס, וואס כ'האב געוואלט.
כ'בין שמארק און גרויס נאר איינזאם. כ'מוז זיך שפאלטן.

געשען. פון ווייב האט אפגעטיילט זיך מאן.
געווארן זענען זוכנדיקע מענשן.
איך גיי ארום און בענק און זוך פון דאן.
און ווייס ניט : זאל איך שעלמן אדער בענשן.

איך פארש זינט דאן אין הערבסטיקע לאזורן.
אין אלץ מיין איד'ס פארגאנגען-וויימע שפורן.

VIII

אין אלץ מיין איך'ס פארגאנגען-ווייטע שפורן.
האלב גלוסט נאך גאנץ. און ווען א פרוי-געשטאלט
קריצט אפ זיך אין מיין הארץ, מיין איך — עם שאלט
דער רוף פון יענע אור-ערשטע לאזורן.
נאך פרייד רינט אויס אין דער אנטווישונג באלד.
די צייט בייטשט פלינג אוועק די לייכטע פון
מיט ליימענע, צעבראכענע אמורן,
און ס'הארץ בלייבט — טריט-פארשטויביקטער אספאלט.

און כ'בענק נאך דעם, וואס איך האב אנגעוואוירן.
דער מענש וויל ווידער ווערן גאט און וועט.
מיין העלפט, וואס כ'האב דורך א קאפריז פארלוירן,
בענקט אויך און וועט פארנעמען מיין געבעט.

כ'זועל זיין נאך גאנץ. אילויע איז א פאקט.
וואס איז אצינד, איז שיינבארער אנטראקט.

IX

וואָס איז אַצינד, איז שיינבארער אַנטראַקט.
דער אַוואַר איז נאָך צוקונפֿט ניט געוואָרן.
די צוקונפֿט בענקט ביי מיר נאָך אין זיקאַרן,
נאָר שמענדיק קלאַפֿט מיין האַרץ מיט איר אין טאַקט.
עס לעבן, שמאַרבן וועלמן, צייטן, יאָרן.
איך בייט מיין בילד פֿון קאַסמאַס-אַקט צו אַקט.
כ'מוז אַפקומען פֿאַר דעם וואָס כ'האַב געוואַגט
אין יענע ווייטע, ראַזיקע אויראַרן.

און אַלץ וואָס כ'טראַכט און טו, וואָס כ'טו און בין —
דערויף הענגט שמענדיק יענער רעגע'ס צייכן.
מיין לאַנד איז ס'פאַרביק ווערנדיקע גרין
פֿון הערבסטס באַדאַכטע מאַלן, ווייזע הייכן.

דאַס ליכט צאַנקט שמענדיק, נאָר אַוועק מיט זאַרגן!
ס'איז דאַס פאַרגיין נאָר ערעוו נייעס מאַרגן.

X

1917

ס'איז דאס פארגיין, נאך ערעוו נייעס מארגן —
מיין לעבן. און ס'איז רעכט און גוט אזוי.
עס מוז זיך דאס, וואס שארף, ניט-רייף און רוי,
לאנג ליימערן אין די פאנטאמען-זארגן
פון בלייכן צווישן-ליכט, וואס רויט און בלוי.
מען קויפט ניט זעליקייט אויף מערק און מארגן,
דער ציל, וואס איז פון מענשן-אויג פארבארגן
איז ניט פאר יעדן ווינט א לייכטע שמרוי.

אין שייך פון דעם פארגיין ווערט אלעס לויטער,
און אלעס קריגט א ניט-געזאמטן ווערט,
בלוי ווערט וויאלעם, וויאלעס ווערט רויט און רויטער,
און מער קיין גרעניץ צווישן הימל, ערד.

דאן הערסטו פון דער אייביקייט דעם מאקט,
דו פילסט עס איז נאך ניט דער לעצטער אקט.

XI

דו פילסט עס איז נאך ניט דער לעצטער אקט,
ווייל ס'איז גאר קיין שום לעצטער אקט פארזאגען.
און ערשמער ניט. קיין בליען און קיין וויאגען,
קיין זיכערקייט פון פענאמען און פאקט.
ס'איז שפראי אלץ פון דיזעלבע קראפט-פאנאמען.
און ברענט די זון מיט פייער-הויך און באקט.
און שטרעפט דער פראסט מיט אייזיקן קאנטאקט —
צום זעלבן שוירעש פירן אלע באגען.

און אלעס איז ניט מער ווי א רעפּלעקס.
און אלע זאכן זענען בלויז סימבאלן.
און אומעטום הערש איך — איך האמארעקס.
די צייטן זענען מיינע ארעאלן.

ווער שפירט ניט, פילט ניט צווישן היינט און מארגן:
פאראויס איז ס'גרויסע וואונדער ערשט פארבארגן?

XII

פאראויס איז ס'גרויסע וואונדער ערשט פארבארגן.
דער טויט איז שיינבאר. כלויז א צייטן-טרוים.
א דינער אויסגעטראכטער צווישן-זוים
וואס פירט פון ערשטן צו א צווייטן מארגן.
און דאס וואס איז אויף יענער זייט פון צוים.
איז ניט אין טפיסע ביי די שוועסטער גארגאן.
עס איז אין דיר, דו קינד פון פאלשע זארגן.
וואס זעסט ניט, ווי ס'איז איינס אי צייט אי רוים.

אין דיר און דא. און וויפיל שווארצע שלייערן
עס זאלן ניט פארדעקן ס'ווארע ליכט.
און ווי דאס קלוימערשטע פארגיין זאל לוייערן —
זעסט וואונדער, אויב דו קוקסט זיי אין געזיכט.

קריגסט ענטפער, אויב דו ווענדסט צו זיי ס'געבעט :
"א, וואונדער דא און דארטן, דורך מיר רעדט!"

XIII

א. וואונדער דאָ און דאָרטן. דורך מיר רעדט
דאָס שמענדיקע פאָרגיין אין באַנגן שימער.
דעם שיקזאָלים „ניין“ הויזט שמענדיק אין מיין צימער —
עס זינגט פאָרווירט אַ אידישער פאָעט.
דאָך ווייס איך, אַז איך בין דער אייגנטימער
פון ווילן-קוואַל, וואָס איז, געווען און וועט,
און אַז מיין פייך-געשליפענער סאַנעט
קוועלט אויך פון דאָרט, און זע! ער לעבט שוין אימער.

דאָס וואונדער איז ביי מיר קיין פרעמדער גאַסט.
דער ווילן צו דעם וואונדער איז מיין שוירעש.
פונקט ווי מיין שטאַם טראַג איך אַ וועלטן-לאַסט.
און ווייס ווי ער: עס קומט טאַג-מעגליך קוירעש.

איך שטאַם פון טרוימער. כ'הער אין לענדער, שמעט
זייער שמים אי שטיל, אי הויך, אי פרי, אי שפעט.

XIV

זייער שטים אי שטיל, אי הויך, אי פרי, אי שפעט —
מיך צווינגען הערן אלע שיקזאל-צוימער.
און פון דעם הערבסטס זיכרוינעם-שווערע בוימער
רופט מיך א פארבן-הימן, א וועלט-געבעט.
איך צוים און טרוים. און מעג דער סומנער שוימער
פון אונטערגאנג באוואכן אונז — ער וועט
נאר מוזן העלפן זינגען אין דועט
דעם, וועלכער האט געוויילט צו זיין א טרוימער.

א. שאפן אין דעם שיין פון נאנטן טויט!
א. ווער קאן וויילן הערליכערע שטונדן?
זע. הערבסט צירט זיך אין וואונדערבארן רויט —
ס'איז ניט פארגיין, עס זענען לעבנס-וואונדן.

אויב טויט — איז רויטער, פארב פון פרישן בלוט.
גרויט דאס פארגיין — העלט אויף דער גרויסער מוט.

XV

מיין לויב דיר, הערבסט, סעזאן פון רייפן גאלד,
אַראַנזש, וויאַלעט און טרוימענדע פורפורן.
אין דינע צארמע, שטראַליקע קאַנטורן
ווערט גאַר מיין זעלן-פלאַנמער אויפגעראַלט.
זיכרוינעס, בילדער, זעאוונגען, פיגורן —
דער פאַרבן-זאַמער הערבסט מאַלט אַלץ און מאַלט.
יעטוועדעס בילד דערציילט: געקאַנט, געזאַלט,
אין אַלץ מיין איד'ס פאַרגאַנגען-ווייטע שפורן.

וואָס איז אַצינד אין שיינבאַרער אַנטראַקט,
ס'איז דאָס פאַרגיין, נאָר ערעוו נייעס מאַרגן.
דו פילסט עס איז נאָך ניט דער לעצטער אַקט,
פאַראויס איז ס'גרויסע וואונדער ערשט פאַרבאַרגן.

אַ, וואונדער דאָ און דאַרטן. דורך מיר רעדט
זייער שטים אי שטיל, אי הויך, אי פרי, אי שפעט.

ראַסקאַ, נ. י., אויגוסט-סעפטעמבער, 1922.

בלעטער

פארטרויליכע בלעטער אויפ'ן פרילינג-בוים
איבער גרינער רו פון באגולמע לאַנקעס.
אין ליכט פון מאַריוו-זון
הענגט איר לופטיקע, זאפטיקע,
ווי אליין אין דער לופטן,
אַן אַנהאַלט, אַן צווייגן, אַן שטאַם און אַן וואַרצלען —
פלאַטרנדיק נאָר אויף אייער פאַרטרויען,
אויף דער פרייד פון פאַרטרויען.
אַזוי הענגען די טרויבן פון יונגן שניי,
די פרוכט פון ווייטע, אייביקע שנייאיקע ביימער.
אַזוי הענגען מיינע טעג אין דער צייט.
און איך שפיר דעם זאפט פון די וואַרצלען,
דעם באַגער פון די קנאַספן,
די פעסטקייט פון שטאַם,
דאָס זעלבסטבאַוואוסטזיין פון דעם גאַנצן בוים.

שאַמנס

אויף דער וויסקייט פון מיין ראלעט
קעמפן צוויי רויבערישע פייגל.
קרומע, מערדערישע שנאבלען
שמעכן זיך אריין אין דער ווייכקייט פון האלז און קאפ.
צערייצמע, דארשטנדיקע שנאבלען
פאקן זיך אין טויט-קלאמער.

זיס איז דער זיג!
אט ווירבלט ער אין פאריסענעס טריאומף,
און די נידערלאגע ליגט מיט'ן שנאבל ארויף.
נאָר באלד כאַפּט זי זיך ווידער אויף
און דער קאַמף ברויזט פונדאָסניי.
אומהיימליך.

מאַפּאַלע און זיג,
טויט-שרעק און גליק
אין רוישלאַזער שלאַכט —
און דער לוייעריקייט פון נאַכט.

פאַר מיין פענסטער שמייען ביימער
ערנסט, שווייגיק, פאַרטראַכט.
זייערע יונגע צווייגן, פלעפּערישע בלעמער
רירן זיך, רעגן זיך,
וויגן זיך, באַוועגן זיך
אין די פּלירטנדיקע ווינטלעך
פון דער פּרילינגדיקער נאַכט.

עמיוד

אין ווייסע קרייזן פון נייגעריקייט
פארש איך א שווייגיקער דיין לויטער געזיכט.
א העלזיכטיקע ליכטיקייט שפרייט זיך מיט מיסטישקייט
פון דיר
איבער דער וויסמעניש פון מיין וועלט.
ביסטו נישט אליין פאר מיר?
דאך באהאלטסטו פון מיר דיין וואַרע געשמאלט.
איך קען גארנישט דין.
ביסט ניט אויסברענגעריש
מיט דיין גענאָד.
נאָר פון דינע צופעליקע שטראלונגען
ווער איך, דער פארפאלענער, געטרייסט און דערלייזט.
א מינוטן זעלמענע.
ווען פון זייער באהעלמעניש
לייכטן אַרויס די שטראלן פון דעם סאָד,
וואָס האַלט אונז, באַוועלטיקטע, מיסטיש צוזאַמען.
דאָן וויקלען אויך דין ספיראלן פון נייגעריקייט.
דאָן ברענען צווייגיקער, ברענען דורכזיכטיקער
די קנאַספּן פון דיין ליכטיקייט,
און ווילסט מיר דערקענען —
ווי איך דין.

LIONESSA

ליאָנעססאַ, מיין ליכט-געבוירענע!
אַ שטראַליקער קוואַל שמיינט פון דיין געשטאַלט
און פאַלט מיט זוניקער געוואַלט
אויף מיר.
איך גיב זיך דיר אָפּ אין פריידיקער אונטערמעניקייט.
העל-בלענדיק שטראַמט איבער מיינע גלידער
דאָס גאַלד פון דיין לייב,
און אַלע מיינע צווייפלען און אומרוען,
דאָס גאַנצע געלע זאַמד פון מיין ווידערשפעניקייט
ווערט צעשמאַלצן און געצאַמט אין איין ווילן:
צו דערפילן דיין געבאַט.
ליאָנעססאַ, דו לויטער, לויכטנדיק וועזן,
מאַכטער פון פריידיקע אַסטראַלע פעלדער,
קאַלע פון לאַכנדן זונגאַט:
הייב זעליק דיין פאַדערהאַנט אויף
און לאַז זי פאַלן מיט קראַפט אויף מיין קאַפּ.
וואָס שטאַרקער, וואָס שטאַרקער,
אַן ראַכמאַנעס, אַן שווינגן.
זע!
איך גיי אויף אין דיר און מיט דיר —
אַ לויכטנדער זייל
צום זיבעטן הימל.

שניי

דער שניי שרייבט ווייסע לידער
אויף גרויע שויבן און געלע ווענעם.

שמורעמס און מורעמס

שנייאיקע וויימן
אויף בערגלעך פון ערד.
ווייסע אומענדליכקייטן, צעשמערט און פארצערט אויפ'ן שפיץ פון א
שפיץ.
אויפ'ן שפיץ פון דעם מורעם פון וואלוואַירט.

„וואו זענען די פארציאָריקע שנייען?“
Villon, מײן ברודער, Maitre Villon,
דו האַסט ניט געזען
דעם מורעם פון וואלוואַירט
אין אַ שמורעם פון שניי.
דו האַסט ניט געזען דעם אינטראַספּעקטיוון צייכן,
וואָס צעמענטענע הייכן מיט טויזנט עלעקטרישע שמערן
(יעדער דאָס מאַזל פון אַ העלאַאייז, אַ בעאַטרימשע, אַן אַליס)
שפּיזן אַרײַן אינמיטן פון שנייען.
אינמיטן פון מענשן, רעלסן, אויטאָמאָבילן.
דו האַסט נאָר געוואוסט, אַז אייביק איז דער ווילן,
וואָס פאַרווייט די שנייען פון פאַרציאָרן,
אייביק דער זיקאַרן, וואָס געדענקט זיי,
אייביק די האַנט וואָס זייט ווייסקייט אין דער וועלט.

אַזוי ווייט איך,
אַז אייביק איז די האַנט, וואָס בויט מורעמס,
און אייביק דו און איך —
די געדענקער,
די ווייסער,
די שאַפּערס.

לאַרעליי

א גרייזע לאַרעליי זיצט אויף א וואַלקן,
קעמט זיך די זילבערנע האַר
און שפינט די ווייסע לעגענדע פון שניי.
הייזער, ביימער — זילבערנע מיראזשן.
אַלע מענטשן — ווייסע פאזשן פון דער קיניגין,
געקומענע מיט איר
פון אַן אַנדער וועלט.
איך לאַז זיך אין אַ פלינקן שליטן
צו דעם לאַנד פון ווייסע מיטן.
די לייצעס אַפּ.
קאַפּ אַראַפּ.
פראַסטיקער גלי.
איך פלי אויף אַ ווייסער פאַסמע
אָוועק.
פאַרגליווערט. שטיל.
זאַל די זילבערדיקע טאַן וואָס זי וויל.

פעברואר-נאכט

לעוואָנעדיקע, קאלטע דיסקן.
בלאנקע מעסער-קלינגען.
גרייזער, ווייזער שימער אין די אויגן און אין האַרץ.

יעדע שיינקייט טוט וויי.
און די פראַכט פון שנייאיקע, נאַכטיקע קופאַלן
קלעמט מיט פאַלירטע שטאַלענע רייפן דעם האַלז.

בלויער שניי —
און דער אומעט-ווייטער בליק פון דער פרוי,
וואָס זעט בלוי,
טרוימט ווייס,
און ווייס,
אַז אַלץ פאַרמישט, אַלץ פאַרווישט דער פאַס פון גרוי.

בלויער שניי —
און דאָס האַרץ פון דעם מאַן,
וואָס פילט פונדאָסניי אין דעם רוף פון שניי
די ווייסקייט פון זיינע באַגערן,
און באַהעפט דעם רוף
אַן דעם בליק פון דער אַנטווישטער פרוי.

... און די פעברואַר-נאַכט איז צו שייַן —
אַפילע צו זיין צערמליך.

ווייס און בלוי

שניי-בלויע נאכט, א פעסט פון זינד ביסטו,
א יאנטעוו, ראפינירט און מאיעסטעטיש.
דיין פרייד איז פלייש-און-בלומלאז, איז סקעלעטיש.
דיין שיינקייט איז פערווערזע קלוימערשט-רו.

דיין לוסט איז בליאסק פון שווערדן, ניט פאמעטיש.
צוויי שארפן ציען זיך איינס ס'אנדערע צו.
דער בלויער שמיר באשלאפט די ווייסע קו.
אן ארגיע און די מאסקע איז אסקעטיש.

איר בוזעס, קיל און רונד, אנטבלויזט די ערד,
דער הימל שניידט מיט בלויען בלאנקן שווערד.
די כימיע און געניטע קורטיוזאנע.

דאס ווייסע לייב עמפאנגט אין זיין באקאל
דער ליבעס פלום, וואס גלאנצט ווי בלוי מעטאל,
און ליפן שעפטשען פרום-פארטיפט: „אסאנא“.

נאָוועמבער

I

מעלאַנכאַליש גרין פון נאָוועמבער,
ווי זאַפטיק ברוינסטו היינט פרי אין קראַטאַנאַ-פאַרק,
ווי רירסטו מיך היינט, קראַטאַנאַ-פאַרק,
אין דיין פייכטן טול פון נאָוועמבער.
אין דיין נעפּלדיקער צוריקגעצויגנקייט
שמייכלסטו דורך טרערן,
און אין דיין ערפאַרן-צאַרפולן שמייכל
ווייסלעך זיך זיכרוינעס פון בעסערע טעג.
אַזוי שמייכלט אַ פּופציקיאַריקע דאַמע
מיט שפּאַקולן אויף די אויגן
איבער אַ ראַמאן פון יונגן לעבן,
און אין אירע אויגן-ווינקלעך
פּינקלעך פייכטע פּערל.

II

נאוועמבער.

היינט ביסמו צוגעקומען א נאָמער, אינמימער, דערקענטער
צו דעם געשפאָן פון די צוועלף ערן-פּאַזשן,
וואָס פירן די עקיפּאַזשן פון מיינע געצייכנטע יאָרן
אויף דער ערד.

היינט האָסטו זיך אַנטפּלעקט פאַר מיין זיקאַרן
מיט דיין אייגן ליכט און לעבן,
און אויפגעהערט צו זיין אַ נאַמען אויפן קאַלענדער.
יעדער טאָג האָט זיין פאַרב,
יעדער מאָנאַט — זיין קלאַנג.

ביז היינט האָט דיין נאַמען ניט געקלונגען
אין דער קאַמער פון מיינע זיכרוינעס.
אַבער היינט האָסטו זיך צאַרט, אומערוואַרט
פאַרגעשמעלט פאַר מיר.

מיט דעם גראַדן ברוינעם שרונט אויף דיין גרויליכן קאַפּ.
מיט דער דורכזיכטיקער מעלאַנכאָליע
אין די ווינקלען פון דייןע ליפּן.

גלייך אין דעם האַרץ
האַט געדרונגען דיין בליק
דורך דעם וואַואַל פון דייןע געפּלען,
און אינמיטן האַבן מיינע ליפּן גענומען פּרעפּלען
דיין נאַמען.

פארטרעט

פון שמערן ביז דעם קיין א שנעל-געיעג פון שפיצן.
ווי ס'וואלט דעם הימל דורכגעקרייצט א נעץ פון בליצן
און פארגליווערט גאלדיק שאַרף און העל.
שפיצן-נעץ, וואָס ווערט אַלץ מילדער, ווייכער,
גאלד-געבליאַסק, וואָס ווערט אַלץ מאַטער, בלייכער,
און צעוועלכט זיך ביז דעם שפיץ פון פּוּם אין ווייכער, כּוואַליענדיקער
וועל.

א יונגפרוי-קנאַספּ, וואָס וויל נאָר קנאַספּיש טרוימען,
און טרויערט אויף דער צייטס ווירוואַריש שווימען,
וואָס וויל דאָס אימאַבילע וועלט-בילד צוימען
מיט שפּילן פון קאַלירן און סעזאַנען.
ניט אירס — דאָס זומער-לאַנד. איר רייך — דאָס אַנען
פון פּרילינג, פּרילינגס טונקל-טויאיקע באַגערן,
דאָס האַרן פון די קנאַספּן און קאַקאַנען.
דאָס זעליק ניט-ערפּילטע ווערן.

דער פארנ

סימטריע

— סימטריע

ריטם אין שטילשטאנד.
אפרו אינמיטן באוועגונג.
באוועגונג אין איבער-רוים.

— סימטריע

גימטריע פון מיסטעריע.
מיסטעריע פון ריטם
אויף יענער זייט זויס
פון צייט און רוים.

— סימטריע

פאנים פון אלץ וואס האט לעבעדיקן אטעם.
דראנג פון דוימעס וואס גארט צום לעבן.
געשמאלט פון פלאנץ און כאיע.
אור-בענקשאפט פון מאן און ווייב.

מיין געזאנג צו דער סימטריע

פון מאן-ווייב-פאנים.

פון מאן-ווייב-לייב.

מיין געזאנג — דער ריטם פון איבער-רוים.
וואס האט דאס לעבעדיקע לייב צעשפאלטן
אין צוויי.

א לאמענט

פון צווישנלענד,

וואס גארט צום אנהויב.

צום סאקראמענט

פון פארריכטן גאטס פארבלענד.

קאנוועקס —
און קאנקאוו.
(וויינענדיקער רעפלעקס
פון שקלאפין און שקלאף,
וואס קאנען זיין גאט!)
דאס ליד פון צוויי,
פון צוויי וואס ווילן זיין,
וואס זענען דא בלויז צו זיך —
אין.

פאנים צו פאנים געווענדט.
לענד אויף לענד —
אין.
ריטס מיט ריטס געברענט,
ריטס אין ריטס פארלענדט —
אין.

סאד פון סאד און יעסאד.
פרייד פון שעד און פון גאט.
בליץ פון שפיץ. מעשוגאס.
פלאנצער און זאט.
זעליקייט. האס.
עקסטאז.
אחד!

זיכרוינעם

געלע, ברוינע זיכרוינעם
פון פאלנדע, שארשנדע וועלמן.
צארט-גרינע.
העל-גרינע.
שטויב-גרינע.
געלע און ברוינע
וועלמן.
טאג — יונג-אויפגעהעלטער, אדער גרא-פארגעלטער,
נאכט — שאפונג-פריידיקע, אדער סומנע-באשיידיקע, —
זיכרוינעם, זיכרוינעם.

טיפער, שווער-אמעמדיקער וואלד.
פארכטזאמע געשמאלט פון בליץ.
זיין ציינער-קריץ, גערעכט און מאכטיק.
זיין אומראכמאנעסדיק, אנטשלאסן-פלאמענדיק געזיכט,
רייניגענדער וואסערפאל פון הימל.
ליבליכע האוואטאכע פון זון.
קרישלידיקע, ברוינע, געלבליכע זיכרוינעם
פון פאלנדע, שארשנדע וועלמן.

וויל איך צוריק צו די געצעלטן, וואס כ'האב געלאזן אויף די ברעגן פון
מיינע מעג.

פארש איך דעם וועג, וואס ציט זיך ווייטער, ווייטער —
קרישלידיקע, ברוינע, געלבליכע זיכרוינעם
פון דעם געוועזענעם,
פון דעם קומענדיגן.

דער צייכן

א האנט,
א ווייסע, דורכזיכטיק-קלאַרע,
האַט אַמאָל מיט שריפט פון פליסיקער לויטערקייט
אַנגעשריבן אַ וואונדערליכן צייכן
אין דער טונקלקייט פון מיין וועזן.
ווי איך מאַטער זיך ניט צו לעזן דעם באַשייד —
ער דרייט זיך פלינקערהייט אַרויס.
צומאָל גיט עס אַ בליץ אויף.
כ'דערמאָן זיך אַן אים.
העלט די שטים פון פרייד —
שטיל-סובטיל, סובלים-אינטיים,
און כ'זע אַלץ,
ווייס אַלץ.
נאָר בלויז אַ ווייל
איז קלאַר דער פריידיקער באַשייד.
דאָן דרייט ער פאַרשייטערהייט זיך ווידער אַרויס.

איך ווייס:
דער זין פון מיין גאַנץ לעבן
ליגט אין דעם ליכטיק-בלייכן, זעלטענעם צייכן,
וואָס יענע האַנט האָט דאָן פאַרשריבן.
נאָר כ'קאָן נישט גרייכן אַפילע צום ראַנד
פון זיין באַשייד.

איז עס בלויז דער טויט?

אין ווייסן ליכט

איך בין אן ווארצלען.
א קריכעדיקע פלאנץ.
נישט קיין קריכפלאנץ — שווימענדיק גראז פון יאם.

יאמגראז שפרייט זיך, שפרייט זיך.
פעסטער קנויל דא.
לויזער שליים דארטן.
לאנגע, דינע, ווייט-פארצווייגטע אדערלאך —
נאך ערגעץ אנדערש.
און איבער דעם יאמגראז,
ניט פארבונדן,
אין ווייסן ליכט געצונדן —
א קאפ.

קאפ טראכט.
איז דא און דארט.
זוכט דאס ווארט.
זעט היינט און נעכטן און מארגן.
קאפ איז אייביק.
און איבער דעם קאפ — פליגלען.
ניט פארבונדן,
אין ווייסן ליכט געצונדן.
פליגלען רייסן זיך.

גרייכן אין די נידריקסטע גרונטן און אויף די העכסטע שפיצן.
בליצן און קלאפן אין אלע ריגלען.
פליגלען זינגען דאס געזאנג
פון איינסאף.

יאמגראט,

קאפ,

פליגלען —

ניט פארבונדן.

איך אינגאנצן.

אין וויסן ליכט געצונדן —

אימאביל

אן קאליר.
פארביי מיר קיין קלאנג, קיין פארבן.
ווינטן שטארבן און בלייבן הענגען אינמיטן פלי.
אין גלי פון זון ניט ווארעם, ניט קאלט.
אין הארץ פון יאם א וואלד.
וואסער, פלאנצן, כאיעס — איין געשטאלט מיט א סאך פענימער.
קניילן, שילן זיך פון צייטס קרייז ארויס — וועלטן, יארן.
נאר אן א ריר.
ניט גייען — שטייען אין דער וויסטא פון זיקארן.
אויפ'ן שפיץ פון עווערעסט,
וואס פארגעסט, אז ער איז א בארג געווען,
לענט זיך פארגליווערט אן דער דיסק פון זון.
פון א באשטימטן ארט שטייגט, צו א באשטימטן ציל
שפיזט — דער אומראכמאנעסדיקער אבעליסק
פון רואיק-אנטשלאסענעם ווילן.
אויבן איז אונטן.
אויבן, אונטן — איינס.
אלץ איז איינס.
אלץ איז.
בלויז איז.
שמיל.
אימאביל.

איך קום פון אביסיניע

איך קום פון אביסיניע.

א וויסער אביסיניער,

און בין —

א פרעמדער.

וואלט איך געוועזן שווארץ,

וואלט מען מיך פלינק אויסגעלייגט און אויפגעראלט

און געלייענט ווי א מעגילע אויף שווארצן פארמעט מיט אויסעם פון
גאלד.

נאר איך בין העל.

שנאפן פארדאכטן ארום מיין שוועל.

מיין בלאנדקייט —

עפשער לוייער איך ביים גאלדענעם טויער אין דער דעמער-שאַ

אפצובייסן א שטיקל זון.

מינע בלויע אויגן —

עפשער רייב איך זיי אן מיט טורקוון אום האלבענאכט.

ווען די טויטע קומען פון די קווארים,

און די מעכאשפים האבן זייער שליטע.

עפשער בין איך אליין פון אשמעדאים סוויטע.

ס'ארא וואונדער, א עדגאר,

וואס אין די קינדער-צימערן

פארבייט נאך ניט מיין נאמען — די שווארצע קאץ און דעם וואולקולאק.

די זון פאלט שנעל...

די זון פאלט שנעל הינטער די גרויע פעלזן
פון סארדיניע.
לאנגזאם גליטשט זיך מיין הארץ
איבער די בלויע טאפעמן
פון דעם מיטל-לענדישן יאם.
א רעגע גאך —
די זון וועט ניט זיין.
הימל, זון, מיין הארץ, די טאפעמן —
איין שטומער רוף פון מויזנט געבעמן.
איין שמילע, שמילע פארטאיעמע טפילע.
ניט בלוי, ניט גאלד, ניט רויט — וויאלעמן.
בארט.
כאטש נעם און שפרינג אין יאם אריין.

„דואיליא“, יוני, 1924

צו איינער, וואס איז אוועק

אונטער גרין גראז און ווייסן מארמאר
שלעפן דוירעס מענשן.

יאר נאך יאר לעבט ווידער, גרינט ווידער דאס גראז.
טאג נאך טאג קומען צו נייע מאציוועס.

וויפיל פרייד האט געווייט פון דיינע צירליכע גלידער.
וויפיל ליכטיקע אווארן האבן זיך געוועבט פון דיין ווייבליך וועזן.

איצט שלאפסטו מיט די אייביקע דוירעס.
נאך א כאלעם צירט דאס גרינע גראז און ווייסן שמיין.

א זון-פאס האט א שפיל געטאן אויף די פארהאנגען פון היינט.
דאס גאלד אליין האט זיך צוריקגעקערט צום גאלדענעם מאקער.

האַט געוואָגט ...

... האַט געוואָגט דער גרייז
מיט די אויגן ווי אייז.
מיט דער באַרד ווי פאַסמעס לעוואַנע.
און זיינע ווערמער זענען געפאַלן,
ווי קאַלטע שמראַלן פון דער לעוואַנע:
וואַרף אוועק, וואַרף אוועק
די קליידער און הילעם,
וואָס וויקלען דיך אַרום.
ווי דער שמעטערלינג פון וואַרים
קריך אַרויס פון די איבעריקע, פרעמדע הויטן.
אַ בלאַט איז גריין,
דערנאָך געל,
ברויין,
דאַן שטויב.
ווער קלענער פון דעם שטויב,
וואָס בלייבט פון אַ בלאַט.
זיי דיין אַנהויב.
זיי דיין אַנגעצייכנמער צייכן.
דער לעצמער פינקל פון אויג
ביי אַ שמאַרבנדער כאַיע?
דער בלייז פון אַ שפּיז
איז דעם פּאָך פון אַ באַזיגטן?
דער אַפּשיין פון סיריום
איז דער שאַל וואַסער,
וואָס אַ דאַרשטיקער לייגט-צו צו די ליפּן?

זיי דאָס און קלענער ווי דאָס,
ביז דו וועסט ווערן דו.
ביז דו וועסט קאָנען זאָגן:
איך בין.

און דו וועסט זיין —
איבער לענג און ברייט,
איבער טיף און הייך,
איבער אלע לענגען און ברייטן,
איבער אלע טיפן און הייכן.

האַט געהערט דער יונג
מיט די האַר, ווי שמייכלעך פון זון,
מיט די אויגן, ווי פּיילן פון גאַלד.
און גאַלדענער טרויער
האַט אַנגסטיק געקוקט אין דעם טויער
פון זילבערנער פּרייד.

ווייס-אייזיקע זונען...

ווייס-אייזיקע זונען
אויף הימלען פארגלייזטע.
קיל ליכט וואס ווייס ניט קיין שוינען,
קיל ליכט פון העלזען
אין א קאפ פון קרישמאל,
מיט אנצאליקע שפיצן און זיימן קרישמאל.
יעדע זייט — ערגיץ אנדערש געקערט
און כאפט אויף ווי א שווערט יעדן אַמעס, יעדן הויך.
אלץ וואס געשעט,
אלץ וואס איז,
וואס מען טראכט, וואס מען מוט, וואס מען זאגט —
שפילט מיט פארפרוירענע בליצן,
מיט מעסערדיקע בלענדן,
אין דעם קאפ מיט די שפיצן.
ער דארף נאר וועלן זיך ווענדן.
אלצזעענדער שטראל
איבער דעם קרייזנדן וואל
פון דעם געווען און דעם וועמזיין.
בליציק-שפיזיקער שפראך
איבער פארריגלטע מויערן,
פארזיגלטע שלייערן,
איבער מוידעם פון מורעמס און גרוגמן.
א קאפ פון קרישמאל,
פון אייזיק-פאסיוון קרישמאל.

און אונטן,
 צווישן די מוירע-געקארטשעמע פלייצעם —
 א הארץ.
 איז עס א שווארצע נישטפונדאנענדיקע פלאץ.
 וואס דער בראנד פארצוקט זי ביימאג,
 און דער מוי עסט זי אויף ביי דער נאכט.
 איז דארט א טרויער —
 א שלאנג, וואס שלינגט זיך אליין איין מיט לאנגזאמע שלונגן
 און פארקנוילט זיך אומענדליך.
 איז דארט אן אומעם —
 אלע הארבסטן פון אלע לענדער און צייטן
 האבן דארט זייער זריע פארזייט,
 די שאמנס פון אלע דעמערדיקע שאען
 האבן זיך דארט ווי פעלדער, גראע נאכ'ן שניט, געשפרייט.
 אייביקער הארבסט.
 אייביק פארגיין.
 שווערמ-דינע שארף
 צווישן יא און ניין.

פרעגט דאס הארץ אלע מאג

ביים לויטערן קאפ:

יעדער היינט האט א מארגן.
 יעדע נאכט געבערט מאג.
 דיר איז קיין זאך פארבארגן.
 צו וואס? צו וואס? — זאג.
 דו ביסט בלענד העל-געשפריימער.

מיר איז מונקל און שווער.
וואו פירט עס דער לייטער?
ווער מעסט אים אלץ, ווער?

ענטפערט ניט דער קאפ.
קוקט,
און זעט,
און ווייס,
און שווייגט.

צימערט דאס הארץ אויף שווערטישער שארף.
נאר עס געשעט ניט דער שניט.
גוט — די גרויליקע העלקייט פון קאפ.
גוט דער צאפלדיקער דעמער פון הארץ.

דער באַרג

האַט דער באַדיסאַטוואַ געזאָגט צום טאַלמיד :
אַס דער באַרג שאַרבנס ביזטו.

פון לאַפּקאַדיאָ הוירנס
„יאַפּאַנישע נייסטער־מייסעס“

... און אז ער איז געקומען,
איז ליכטיק געוואָרן אין אים
מיט אַ געפרוירענער ליכטיקייט.
הימל און ערד
האַבן אויף אים געאַטעמט
מיט אַ פאַרגלייזטער, קאַלטער שיין.
ער איז געבליבן שטיין,
און איבער אים האַבן געהאַגלט פּיילן שרעק,
שרעק פון שטעכעדיקן זען,
פון קלאַרן, שניידיקן וויסן.

דער באַרג איז אַלץ געוואַקסן.
נעל, קאַלכיק, קרישלידיק.
און לעכערדיק האַט זיך דער באַרג געשמאַלט און געשפיצט.
שאַרבן אויף שאַרבן —
דער באַרג האַט געשטייגט און געקלעמערט,
שאַרבן אויף שאַרבן —
דער באַרג האַט אים מיט האַרמע, ווינקלדיקע אַרימס אַרומגענומען.

וואו ער האט זיך געקערט,
האָבן אים ביינער דאָס לייב אומהיימליך געקילט.
אומעטום דער באַרג,
דער גרויסער,
פאַרמיערנדיקער,
אומפאַרמיידליכער.
ניט צו אַנטלויפן,
ניט צו אַנטרינגען.

האַט ער געקוקט,
און זיין גאַנץ וועזן איז געווען אויגן,
זיין גאַנץ לייב — שרעק.
פינסטערע אַנונגען,
בייסיקע ציינער פון זיקאַרן —
און צוגענאַגלמקייט.

האַט פון האַרץ פון באַרג אַרויס,
פון דער אינגעווייד פון די שאַרבנמ,
זיך געקרױזט אַ שמים.
אַן ווערטער האַט זי גערוישט איבער אים,
אַבער איר מיין האַט ער פאַרשטאַנען.
און דער מיין האַט געגליווערט אימליכע צעל,
יעדן קערן פון זיין לייב.
די שמים האַט אים מיט קאַלמן פיער געצייכנט,
וואָס ער האַט שוין אַליין געוואוסט :

„דאס ביזטו דו !

דו.

יעדן שארבן האבן דיינע אקסלען געטראגן,
געקריצט דיין נאמען אויף די לוכעס פון דער וועלט.
אין אימליכן דיינס א וואונש, בענקשאפט, פארלאנג, האפענונג,
שטויב פון שטויב
זענען איצט דיינע אמאליקע באגערן,
ווירבלען פארלוירענע
אין דעם טהוים פון די צייטן.
אבער דיין די אכראיעס.
אלץ געוואויגן, געמאסטן.
באזין דיינע נעמען.
לייז אויס !

א ווייל האט דער בארג זיך רוישלאז געוויימלט,
א רעגע האבן די לעכער אין די שארבנס טויט געטונקלט.
מיט אמאל איז א נעפל געפאלן אויף זיי.
די קנאכן האבן פארלאזן זייערע ערמער,
דער בארג האט זיך אויפגעהויבן,
זיך געקייקלט אין דער לופטן,
געדרייט זיך אין כאלעל,
ווי א גרויסע, ווייסע קויל.
פון די היילן פון צייט,
פון די אפגרונטן פון פארגאנגענע וועלטן
האבן זיך געצויגן אקסלען, הענט, פיס
אריין אין דעם נעפל
און זיך באהעפט, געקייקלט מיט דער ווייסער קויל,
וואס איז געווארן אלץ גרעסער,
אלץ רוישעדיקער.

און ווען דער נעפל האט זיך ווידער אָפּגעטאָן,
זענען מענשן אין זייערע פולע געשמאלטן
אויסגעוואַקסן אַרום אים.
איטליכער מיט זיין פאַנים, איטליכער מיט זיין צייכן.
מאַכנעס פרעמדע און אומוויליק אייגענע, דערמאַנענדיקע מענשן
אין דער ברייט און אין דער לענג,
ביז די ברעגן פון די מאַכנעס האַבן זיך פאַרלוירן
ווייט הינטער דעם בויגן,
וואָס צווישן ערד און הימל.

האַט ער מיט אומדרייסטער נייגעריקייט באַטראַכט
דעם סומנעס באַצווינגענדן אוילעם,
און איבער דעם לעבעדיקן בעסוילעם האַבן צווישן די פּיילן אַנגסם
אַ פּלאַטער געטאָן
ווייסע פּליגל האַפּענונג :

האַלט די וואָג דער גרויסער וועגער,
שווערט דאָס שלעכטס אַראָפּ מיין שאַל.
נאָר איז ער אַ בייזער יעגער,
וואָס זוכט רויב אין פּלאַכן טאַל ?
קוקט אויף מיר, איר פּיל געשמאַלטן,
מיינע איכן, קוקט אויף מיר.
כ'האַב געקרוּמט, נימ צו באַהאַלטן,
נאָר כ'האַב אויך געזוכט די מיר
צו די שטראַמעדיקע ליכטער,
וואָס צו זיי באַגערט מיין זעל.

זאל זיין שטרענג דער שטרענגער ריכטער,
נאר גערעכטיק זיין באפעל.
ס'קומט פון לויטערקייט מיין זאמען,
ס'עסט מיר זאמד, איך זוך דאס גאלד.
ווייזט מיר ניט, וואס איז מיין נאמען,
ווייזט מיר וואס איך האב געוואלט.
כ'האב געזינדיקט, שווער פארבראכן.
כ'האב אויך ס'הארץ מיט גומס געקריצט.
ווייסע טעג פון מיין ניצאכן,
שטייט מיר ביי, פארלאזט ניט איצט.

ער האט דרייטער געזאפט אין זיך
די בליקן פון דער מאכנע.
אבער ווי ער האט געפארשט די פענימער,
געעפנט די טונקעלע געוועבן,
וואס האבן זיך געוויקלט, געראלט,
פאדים נאך פאדים,
פון זייערע שמערנס, מיילער, אויגן,
זענען די ווייסע פליגל צעריסן, צעשטויבט געווארן.
שפיציקע צינגער כוישעך האבן קאלט און ווינטיק
געלעקט זיין הארץ.

ער האט געזען :

ראצכים, זוינעם, נויעפנים,
מאליוינים, מאסרים, פאררעמער,
פרעסערס,
שיקורים,
מאכשייפעס,
אפנארערס,
שווינדלערס,
גאנאוויס.

האט ער זיך געוואלט אפקערן,
ארויסרייסן די ריע פון די אויגן.
האבן אלע בייזע, רישעסדיקע קוילעס פון דער וועלט
געשמאכן זיינע אויערן.
האבן די יאמערן און זיפצן פון אלע געפייניקטע
ביי אים רעכנשאפט געמאנט.
פון אלעמענס אויגן האבן אויף אים געפאכט פייערן סינע.
אלעמענס הענט האבן זיך אנמקעגן אים מיט באשולדיקונג געשטייפט.
און די אומראכמאנעסדיקע שמים
האט מיט ווייטער גלייכגילטיקייט
אים ווידער אנגעזאגט:

„דאס אלץ ביזט דו!“

האט ער אין א לעצמן פרואוו
זיינע בליקן ווי א נעץ איבער דער מאכנע געווארפן,
געוואלט פאנגען איין געשמאלט.

א סומנע דערמאָנונג
האַט אים צוריקגעבראַכט
צו אַ טויבן מאַג אָן הימל און אָן אַמעם.
צו אַן איינזאַמען, איינגעהויקערטן בוים אין פעלד,
צו אַן אומעם,
וואָס האָט זיך אַליין געוואַלט פון וועלט און צייט אַרויסרייסן.
אַ שמריק אויפ'ן האַלז — מיט אייגענעם ווילן.
קאַפּ, הענט, פיס,
ווי אַן אַפגעבראַכענער צווייג
פון דעם הויקערדיקן בוים —
אונטערטעניקע העלצער אין ווינט.
ער האָט געזוכט,
האַט די געשטאַלט אַליין גענענט צו אים,
זיך געוואַלט אויסגלייכן,
און געבליבן שמיין איינגעקאַרטשעט, צעווייטיקט.
אירע אויגן זענען געווען מאַנענדיקער, שפּיזיקער,
ווי ביי די אַנדערע,
די הענט פאַרשטויפטער, סינעדיקער, געלער.
און דער לויזער קאַפּ
האַט מיט וויסמן הוזק
זיך געדרייט

נאך לינקס,
נאך רעכטס :
ניט צו פארמיידן,
ניט צו אנטרינען.

איז די ערד אנטלאפן פון אונטער אים,
און דארשטיקע מיילער האבן געגריזשעט זיינע קני.
דער הימל, די גאנצע וועלט איז מיט שארפע שטיינער
געפאלן אויף זיין קאפ,
און זיך דרייעקיק איבער אים געשפיצט.
פון די ווינקלען און קאנטן
האט די ווידערשפעניקייט געלויערט מיט ברייטן, צעפראלטן מויל.
זי האט פארמיאוסט דאס גוטסקייט,
פארטונקלט דעם יוישער,
און געלאזשן דאס לויטערע פאנים פון ליבע,
וואס האבן צווישן דער מאכנע,
דא און דארטן,
געטוליעט זיך צו די ראנדן,
פארשעמטע,
איינגעשרומפענע.
און די לעסטערונג האט העפקערדיק געשריגן,
זיך געריסן אין זיין פארווירונג אריין :

זיצט דער אלטער, מאַטיקער, מיט לאַנגער באַרד
 אויף אַ טראַץ און מיַאכט פאַרבאַרגענע געדאַנקען.
 זיצט ער אויף דעם טראַץ, און טראַגט זיך דאָ און דאַרמ.
 די מאַכשאַוועס זיינע לויכטן אויף און צאַנקען.
 האָט ער גרויסע ווילנס, בויט ער גרויסע פּלענער,
 שפּילט ער זיך אָן אויפהער, פּורעמט און פאַרוויסט.
 זאַגט ער: דאָס איז שייך, און דאָס איז נאָך פּיל שענער,
 דאָס איז הייליקייט, און דאָס איז שמויב און מיסט.
 טרייבט ער לעבנס-קרייזן. אים איז אַלעס גרינג.
 שליידערט אַלץ דעם מענש אין קראַמף פון שלעכטס און ווייטיק:
 זאַל דער מענש זיך דרייען, וואַקסן רינג נאָך רינג.
 אַלעס איז געמאַסטן, אַלעס איז אים נייטיק.
 ווייטיק וועט אים שלאַגן, פּרוואוון אָן ראַכמאַנעס,
 וועט ער זען: דאָס מעסער שניידט אויך אויף צוריק.
 ביז פון מערדערס ווערן היילערס און מאַדאַנעס,
 פון די ליידן שפינט זיך אויס אַ העלע בריק.
 בויט דער מאַכטיקער אַלץ פּלענער. און פאַרבאַרגן
 ליגן אַלע וועלטן אונטער זיינס אַ ברעם.
 פּרוואוון זענען אים דעם מענשנס פיינען, זאַרגן,
 שטאַפּלען פאַר דעם הערליך-געטליכן פאַרנעס.
 אַלץ איז ער. פון זיינס אָן אַמעס ווירבלט, קלעמערט
 אין דעם רוים אַ וועלט. אַ בליק — און ס'ברענט אַ זון.
 וויל ער — ווערט באַלד אַלץ אין נישטיקייט צעשמעמערט,
 און זיין גרויסקייט ניט געמינערט ווערט דערפון.

און ער זיצט. ער שוועבט. פארטאן אין זיך אליין.
פורעמט אליך און פורעמט. שאפט און קלעפט געדולדיק.
טוט זיך אויס די הייליק-שמראלנדיקע קרוין,
צייכנט מיט א געניץ: דער און דער איז שולדיק.

שולדיק!

שולדיק!

דער צארן האט מיט בעלמעס אויף די אויגן
אים ביים האלז געווארן.
ער האט אנמקעגן דער אנצאליקער מאכנע
זיינע פויסטן געביילט,
און שווארץ-רויטע שפיין
זענען פון זיין מויל געפלוין,
וואנזיניק די לופט געשניטן:

אלמאכטיק זיין ווילן, און איך זיינס א פונק.
דער פונק וויל ניט וויסן זיין סאך און זיין וואונק.
איך איינער אנמקעגן אייך אלע און אים
הויב דא אויף מיין איינזאמע, מאכטלאזע שטים:
פארשאלטן! פארשאלטן! פארשאלטן!

ניט איך האב געקליבן, געוואויגן, געוויילט,
ניט איך האב געמאסטן, געפורעמט, געטיילט,
איך ווארף זיינע פרוואון — מיין לעבן צוריק,
אליך איינס, צי ביים סאך ווארט די שמראף אדער גליק.
פארשאלטן! פארשאלטן! פארשאלטן!

אָנמקעגן דער וואַכיקער, אייביקער מאַכט,
וואָס האָט מיך צום וואַגן פֿון שוואַכקייט פֿאַרפֿאַכט,
אָנמקעגן דעם געמליכן האַרצלאַזן שפּיל
דרייסט וואַרף איך מיין מענשליכע מאַנונג: ווער וויל?
פֿאַרשאַלטן! פֿאַרשאַלטן! פֿאַרשאַלטן!

געגליטע אייזנס האַבן ביז געשיפעט,
געסמאָליעט מיט רויכיקע, שוואַרצע פֿלאַמען,
ביז די אַשיקע קנוילן כּווישעך
האַבן אים אינגאַנצן פֿאַרשאַטן
אונטער די בערג פֿון צייט.

ער איז געלעגן.
אייביקייטן, צי אַ רעגע?
ער האָט זיך געדרייט, געשאַרט,
געזוכט,
געזוכט זיך אַליין,
און זיך אָן אויפהער פֿאַרלוירן.
און איבער אים האַבן זיך געמראַגן שטימען,
דאָ ווייטע,
ווי די אָנגעצויגנסמע סטרונע פֿון געדאַנק,
דאָ נאַנטע,
נענטער ווי דאָס קלאַפֿן פֿון דעם אייגענעם האַרץ.

ערשטער כאָר פֿון דױמעם

מיר זענען דאָס שוואַרץ פֿון דער ערד.
מיר ווערן געשמאַרקט און גענערט
פֿון אירע געפעטיקטע גרונטן.
דורך אונז ווערט דאָס פֿליען געשמערט.
מיר ווילן זאָלסט בלייבן נאָר אונטן.

מיר פרעסן דיין ביין און דיין לייב.
איין נעצן פֿון מאַן און פֿון ווייב
פֿאַרשפּינען מיר דיינע כאַלוימעס.
מיר רעדן דיין גייסט איין: פֿאַרבלייב
איין אונזערע אַרצישע טהוימעס.

מיר פרעסן דיין אימליכן צעל.
מיר בויגן דיין קאָפּ צו דער שוועל,
און זויגן דיין לעבן, וואָס בלענדיק
זיך טראַגט פֿון דער אור-ערשטער וועל.
מוזט אונזערער זיין שוין אויף שטענדיק.

עס שטעלט זיך דיין יונגשאַפט אומזיסט
אַנטקעגן דער קראַפט, וואָס פֿאַרוויסט.
מיר קאַרבן דיין פֿאַנים מיט עלטער
און לעשן דעם ליכט-אַמעמיסט,
וואָס וואַכט איבער דיר אַ געהעלטער.

מיר רייסן ס'געוועב פֿון דיין גוף
ביז ס'הילכט פֿון דעם קייווער דער רוף.
מיר נעמען מיט ליים דיך דאָן מישן.
באַזיגט איז שוין ווידער אַ פֿרוואו.
מיר ווילן דעם גייסט אויך פֿאַרווישן.

ערשטער כאר פון בלענדעניש

גאלד פון שמרעלן,
בלוי פון לופט.
שויס פון וואלן,
רופט און רופט.
מיט רעאלן
ניט פארגופט.

זוימען, מירן,
ברעג און ראנד.
און קאלירן
אויף א וואנט.
און דאס פירן
ביז צום לאנד.

שמערן-שימער,
הימל-צווישן.
גאלד-געגלימער
ווינקט און ציט.
אלען, וואס אימער
פליט און פליט.

פליט נאך אויבן —
ניט צו הויך.
ווי די טויבן,
ווי דער רויך.
אויף די שויבן —
אמעס-הויך.

קום, צוזאמען
מיט אונז שוועב.
ווייט פון פלאמען
טרוים און שמרעב.
אין די צאמען
זיך פארוועב.

ערשמער כאר פון גייסט .

אונזערע ליכטער און אונזערע שיינען
ליכטן מיט ריינקייט, ברענען אן פיינען,
היילן און לייטערן, הויבן ארויף.
ווייט פון דעם רויען, צעפרעסנדן דוימעם,
ווייט פון זיין אפשיין, אריבער די צוימען,
העכער און העכער, ניטא שוין קיין סוף.
איבער די צייטן און איבער די רוימען,
איבער דעם ראנגל פון לויין און פון שטראף.

דא איז דער זין און דא זענען די צילן:
דא איז די היים פון דיין עמעסן ווילן.
ביזט פון פאררויכערטע גלעזער פארבלענדט.
ס'שרעקט דיך די ריינקייט פון הערליכן פייער.
בענקט דאך דער פונק צו דער קרוין, דער געטרייער,
וואו אין אל-זויסן דער שטראל דיינער ברענט.
ריים נאר אראפ פון די אויגן דעם שלייער,
שוין ניט די שאַמנס, פארטרייב און פארלענד.

ס'פירט און פארפירט דיך פונדרויסן דער שפיגל.
אינוועניק קוק און וועסט זען, ווי דער ריגל
עפנט אליין זיך און ברענגט אין דעם לאַנד.
רואיק, באַרואיקט און קלאַר ווי אַן אייז-קייט,
קיניגט דער גייסט דאָ מיט עמעס און דרייסטקייט,
קיניגט אַן שליטע פאַר דוימעס און ראַנד.
דורכזיכטיק לויכט ער אין אייביקער ווייסקייט,
אייביק פאַראייניקט אין געמליכער האַנט.

ערשטער כאָר פון איד

עס דרייט און דרייט דאָס ראָד פון צייט,
אי באַרג, אי טהוים, אי נאַנט, אי ווייט.
און שוואַרץ און הויל אויף יעדער זייט —
פאַרווירונג.

עס וואַרפט מיט מיר אַן אַפּשטעל, גרינג.
עס שלעפט די נעץ אַריין מיך פלינק,
מיר דאַכט איך פלי, און פּלוצלונג: כ'זינק —
פאַרפירונג.

און קוילעס שניידן טיף און שאַרף,
און רייצן אַלץ: מען מעג, מען דאַרף,
נאָר איינס גיט שמרענג דאָס וואַרט אַ וואַרף:
איך הייס ניט.

און וואו איך בין, און וואָס איך בין
און ווער עס שפינט מיך אין געשפין,
און וואָס עס איז פון שמרטייט דער זין,
איך ווייס ניט.

איך בוי א הויז און ציר די ווענט,
און כאלד זאג איך: זאל זיין פארלענדט!
און הער זיך איין, ווי רויט עם ברענט
מיין צארן.

און איך אויף איך, און אלץ אין מיר,
אט איז א מיר — ארויס פון איר!
ביז כ'בין א שוועל פאר יעדער מיר
געווארן.

זאל זיין! טרעט ווער עם וויל און מעג,
כ'וועל זיין א גלייכגילטיקער וועג,
וואס איז פון אנהויב און פון ברעג
דערווייטערט.
און דאך — אריבער גאר דעם שטויב,
קלאפט שטיל, ווי דורך א דיקער שויב
א ווייסע האנט, וואס גריסט מיך: גלויב —
געלייטערט.

איז א גרויס צעטומלעניש
געקומען אויף אים פון דעם געמיש פון שטימען
האט ער שטיל געפרעגט,
און זיין געמיש איז געווען געבראכן,
און זיין גאווע האט מיט געליימטע פיס
זיך געוואלגערט אויף דער ערד:

ווי לאנג איז דער וועג צו זיך ?
וויפל מעג, וויפל יארן איז זיין פארלאנג ?
אין וועלכע היילן זאל איך אים זוכן ?

האט ער געזען פאר זיך א מפיסע.
שמיין און אייזן, שמיין און אייזן.
דער גרונט האט זיך פארלוירן אין די טיפענישן פון דער ערד,
און דער דאך — שמאל אונטער שמאל.
די טיר, און דאס לאך אין וואנט וואס האט געטריבן זון און הימל —
אייזערנע שמאכעס און פרענמעס.
און ארום דער מפיסע, אין פיינדליכן געזעמל,
באוואפנטע כאיאלעס,
מיט בלאנקע שווערטן,
מיט ביקסן, גרייטע צום שאס.
ניט צו אנמלויפן,
ניט צו אנטרינען.

איז די מפיסע פארשוואונדן.
און ער האט געזען א יאס אין דולן קאס.
גרינ-שווארצע מיילער פון דעקלאזע מהוימעס,
שוימיקע, שיפעדיקע בערג,
וואס האבן מיט הונגעריקע שפיצן
געלעקט דאס אשיקע פאנים פון הימל.

ריזיקע שיפן, מיט געפאנצערטע לייבער
זענען פון די בייזע אינדן פארשלונגען געווארן,
גלייך ווי זיי וואלטן קיינמאל ניט געווען.

און דער יאס איז אויך פארשוואונדן.
און ער האט געזען א וואנט פעלזן,
הויכע, גלאטע, מעשופעדיקע.
זיי האבן פארצאמט די ווארימע שיין פון טאג,
און דער נאכט געשמעלט א ווארנענדיקע גרעניץ.
פעלז און פעלז האט זיך געקלאמערט,
און מיט קיילדיקער אקשאנעם
געבאטן :
ניט ווייטער !

האט ער מיט א צווייפל,
וואס האט געזויגן ביים סאמע קוואל
פון זיין בלוט,
געפליסטערט :
פארוואס !
דער וועג צו זיך איז שווערער און לענגער,
ווי דורך אלע צוזאמען.

אונטערטעניק האט ער זיך איינגעקארמשעט,
און ווידער האבן די שטימען זיך געמראגן
איבער אים :

צווייטער כאָר פֿון דױמעס.

דיין לייב איז אי פּאַלאַץ אי מיר
פאַר אונז, די אין קייטן געשמידמע.
מיר אַטעמען בלויז דורך דער שלימע,
וואָס אונז איז געגעבן אויף דיר.

מיר ווילן דאָס ליכט פֿון דיין קאַפּ.
ס'איז פייער פאַר אונזערע קייטן.
וואָס טיפּער דיין וועזן מיר טייטן,
שמעלצט מער אונזער אייזן זיך אָפּ.

מיר הייסן: פאַרלאַנג! און פאַרלאַנגסט.
מיר מאַכן דאָס לייב דיר אַלץ שווערער.
עס רייצן באַגערן אַלץ מערער.
מיר בייטשן מיט ריטער פֿון אַנגסט.

מיר רייצן דיין אויער און אויג.
מיר בינדן דיין בראַכע און קלאַלע
מיט בענדער פֿון אונזער מעמשאַלע.
מיר היטן דיין איטליכן בויג.

מיר וועלן פאַרטויבן דיין רוף,
ביז וועסט שוין ניט וויסן קיין כילעק,
און בעטן זיך וועסטו: פאַרטיליק!
פאַרטיליק די זעל און דעם גוף.

צווייטער כאָר פון בלענדעניש

קום, באַהעפּט זיך, זוך דיין רעטונג.
אין אונז זאַטקייט אָן דער זעטונג.
זוך אין אונז דיין טרייסט.

מיר פאַרוויגן דיך אינאיינעם
מיט דיין דראַנג צום קוואַל, דעם ריינעם,
זאָגן דיר: דו ווייסט.

און די טייכן, בלויליך-גרויליך,
פון פאַרגעסונג — שוויים פאַרטרויליך.
טראַכט נאָר ניט צופיל.

פלעכט פון פאַרבן שיינע בענדער,
כאַלעם אויס געבענשמע לענדער,
ס'לעבן איז אַ שפּיל.

אונזער רייך איז שפּילן אייביק,
נאָר באַרויש זיך, נאָר זיי גלייביק.
רעטונג וויל, ניט זין.

דו דורך אונז. און אונזער זאַמען
וואַקסט צונויף זיך מיט דיין נאַמען,
בליט אין איין געשפּין.

קום, באַפּוץ זיך מיט דעם צירונג,
וואָס עס וואַרפט דיר די פאַרפּירונג,
וואַרפט און בלענדט און שפּרייט.

דו גיסט אונז די קראַפט צו שפּילן,
ביז מיר זויגן אויס דיין ווילן
שפּילנדיקערהייט.

צווייטער כאָר פֿון גייסט

כױשעך מיט בלענדעניש, העפקער געקלאַמערט.
דימענט פֿון עמעס אויף שפּריצן צעהאַמערט.
ביזט ווי אַ פּליגל מיט שווערן געוויכט.
ביז ווי איין קאַמער אויף טויזנט געקאַמערט.
יאָגסט פֿון איין ווינקל צום צווייטן נאָך ליכט,
ביז דו דערקענסט גיט דיין אייגן געזיכט.

דױמעס און בלענדעניש — נאַרנדע היטער.
וויילן באַלויכטן מיט שרעק און מיט ציטער
פֿון דיין פאַרווירונג די אייגענע נאַכט.
וויילן פאַרטייליקן אַל-דיינע גיטער,
שמידן די שטאַנגען פֿון גאַר זייער מאַכט
אויף דעם פאַרגיין פֿון דיין ווילן, וואָס שוואַכט.

האַסטו דיין שעם אויף דער וועלט אַפּגעזיגלט,
האַסטו מיט אומריינעם דראַנג אויך באַפּליגלט
קרעפטן פאַרצערנדע, פרעמדע דער רו,
וואו דיין געלייטערטער שוירעש זיך שפּיגלט.
אונטן און טיפּער, און נאָך ערגעץ וואו
איז גיט דיין עמעסער, אייגענער דו.

דאָ לויכט דיין רו, אין דעם לאַנד וואו מיר זענען,
מיר זענען דו, און דו דאַרפסט אונז דערקענען.
יענע אָן אונז — נאָר אַ ליידיקער שאַל.
נאַרנישט אָן דיר, נאָר אַ רויכערדיק ברענען.
טרעט זיי אריבער און גיי צו דיין קוואַל.
קנעכט זענען זיי, אַכער דו ביזט דער אַל.

צווייטער כאָר פון איר

אומבאַקאַנט איז די האַנט, וואָס פאַרשפּרייט
איר גענאָד אויף אַ ווייל און פאַרגייט.
נאַר איך ווייס: ס'איז אין איר דער באַשייד.

אומבאַוואוסט איז די כּסודע, וואָס מאַנט
אויף דער אַנדערער זייט האַריוואַנט.
נאַר איך אָן: ס'איז אַ נאַנטער וואָס מאַנט.

האַט געשיילט זיך דאָס גוטס פון דער פּיין,
האַט געביטן זיך שאַמן מיט שיין,
זאל איך קנעכט אַדער הערשער דאָ זיין?

מרעפּ אויף מרעפּ, מיר אין מיר, שוועל אויף שוועל.
עס מוז פּאַלן די וואַנט און די צעל.
ס'מוז זיך ווייזן מיין עמעס געמעל.

אַ דו האַנט, ניט באַהאַלט זיך אין שייד.
וואַך וואָס לענגער אויף מיר מיט דיין פּרייד.
ברענג מיר ענטפּער, גענאַרמן באַשייד.

און דער ענטפּער איז געקומען.
אין אים אַליין האַט ער געשוימט
מיט איבערפּליסנדיקער וואַרימער ליכטקייט,
און געשמראַמט, אַנגעפּילט
יעדע צעל, יעדן קערן פון זיין לייב.

ניט מער געווען קיין בארג.
פארשוואונדן די שארבנם.
פאר אים האט זיך געשמרעקט א ברייטע, לויטערע פלאך.
וואס ער אליין איז געווען איר מיטן,
ער אליין די זייטן,
דער אנהויב,
דער סוף.

נאך אמאל זענען זיינע געשמאלטן
פארבייגעגאנגען אין א שטומער פראצעסיע.
ער האט רואיק באטראכט זיי,
אן אנגסט און אן כאראמע.
א שמילער פאך מיט דער האנט —
זענען זיי ניט געווארן.
פארזונקען אין זיקארן,
א פינטל,
דער אנהויב,
פון וועלכן ער אליין איז געווען האר און קנעטער.
רואיק, גראד
האבן זיינע אקסלען אויפגעהויבן
דעם אומפארמיידליכן בארג
פון אכראיעס,
און זיין בליק האט געהאלטן שפאן מיט דעם געדאנק
אויף זיין ווייטסטן פלי.

ער האָט איצט געוואוסט
פונדאָנען יענע שטים איז געקומען.
ווידער האָט ער זי פאַרנומען.
פון דער טיפעניש פון זיין זעל האָט זי געשטייגט,
געווען אַן פורעם,
אַן רויש,
ס'האַרץ פון שטים נאָר אַליין.
און די ווערטער זענען אויך געווען —
ס'האַרץ פון וואָרט נאָר אַליין.

שטיי אויף!
גי!
דער גאַרטן ווערט צייטיק פאַר דיר.
קלאַפּ אין דער טיר און זאָג:
איך!

איז נאָך דער צווייפל אין צעריסענע צייטן
דער פרייד נאַכגעהאַנגען.
ער האָט געהערט קלאַנג פון קייטן,
געזען לייב געבונדן
און דערנער אין אַפענע וואונדן.
האַט ער אַנגענומען דאָס באַשערטע.
זיך אויפגעהויבן,
געגאַנגען,
און שמיל געקלאַפט אין דער טיר.

פאביוס לינד

פאביוס לינד וועט מער ניט איבעראשן
די פריינד מיט זיינע פעכט-ניצכוינעם.
פאביוס לינד האט שוין אויסגעפונען
וויפל שווערטן דורכפאל מען דארף צעברעכן
איבער'ן אייגענעם קאפ,
איבער'ן אייגענעם הארץ,
ביו מען כאפט דעם פליגל פון דעם זיג.
ער ווייס שוין אויך,
אז דער פליגל איז א פאלשער, שארפער מעסער.
אלע פינגער זיינע
זינגען רויטע אומעטיקע לידער
פון קוים-פארהיילטע וואונדן.
פון א הארץ א ריינעם — ליכטיק בלוט,
פון א מארך א צאפלדיקן — אַנגעשמרענגטע דרימען,
שוועבן איבער די הענט פון פאביוס לינד,
וויינען ארויס פון די שניטן.
פאביוס לינד האט פיינט געקריגן די מענער,
מיט וועלכע ער דארף פירן דעם געפעכט.
יעדער ראנגל מיט זיי —
ביזער בליאסק פון ציין און נעגל.
יעדער זיג איבער זיי —

געשריי פון אן אויסגעהונגערטן שאקאל.
ער וועט ציילן הונדערט,
ער וועט ציילן טויזנט,
ביז די ווילדע הינט פון קריג און זיג
וועלן ווערן קליינע ווייסע לעמער ביי זיינע פיס.
פאביום לינד בענשט לעצטנס פיל די פרויען.
גאט-געשיקטע!
זייערע שמאלע אקסלען צוקן ביי געפעכטן,
און זייערע ריינע הערצער קאנען נאר מיט-טרויערן
און ליבן.